

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ
Савска улица 25/IV, Београд
Број: 4/0-01-151/2023-17
Веза: 4/0-01-442/2022
Датум: 16.10.2023. године

Објављени текст не садржи заштићене или изостављене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите, а изостављени подаци ознаком XXX.

Савет Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 22. став 2, чл. 57. став 1. и чл. 68. став 1. тачка 2), Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/2013) и чл. 3. и 4. Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010), одлучујући у поступку испитивања повреде конкуренције из члана 10. Закона о заштити конкуренције, покренутом по службеној дужности против учесника на тржишту: PORSCHE SCG DOO BEOGRAD, са регистрованим седиштем на адреси: Зрењанински пут 9А, Београд, које заступају директори, Hubert Wallner и Милош Вујановић, а чији је пуномоћник адвокат Рашко Радовановић из Београда; AUTOKOMERC DOO, BEOGRAD (SURČIN), са регистрованим седиштем на адреси: Светог Саве 84/с, Београд-Сурчин, које заступа директор, Зорица Ђурђевић, а чији је пуномоћник адвокат Рајко Ђурђевић из Београда; DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE AUTOCENTAR MANIK-ACM PRELJINA, са регистрованим седиштем на адреси: Ибарски Пут 13, Чачак-Прељина, које заступа директор, Драган Грујанац и PRIVREDNO DRUŠTVO BROS AUTO DOO NIŠ, са регистрованим седиштем на адреси: Димитрија Туцовића 185, Ниш, које заступа директор, Никола Јевтић, а чији је пуномоћник адвокат Милош Кукурековић из Ниша, на 127. седници одржаној дана 21.06.2023. године доноси

РЕШЕЊЕ

И УТВРЂУЈЕ СЕ да су учесници на тржишту **PORSCHE SCG DOO BEOGRAD**, матични број 17522060, са седиштем на адреси: Зрењанински пут 9А, Београд, **AUTOKOMERC DOO, BEOGRAD (SURČIN)**, матични број 06323910, са седиштем на адреси: Светог Саве 84/с, Београд-Сурчин, **DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE AUTOCENTAR MANIK-ACM PRELJINA**, матични број 20219823, са седиштем на адреси: Ибарски Пут 13, Чачак-Прељина и **PRIVREDNO DRUŠTVO BROS AUTO DOO NIŠ**, матични број 20402016, са седиштем на адреси: Димитрија Туцовића 185, Ниш, закључењем типских дилерских уговора за производе/аутомобиле марке „Audi“, који садрже одредбу у члану 14. ставу 2. да ће дилер уговорне производе продавати по ценама које утврди лиферант, односно PORSCHE SCG DOO BEOGRAD, и то:

1. дилерским уговором од 09.03.2007. године закљученим између друштава PORSCHE SCG DOO BEOGRAD, као импортера и AUTOKOMERC DOO, BEOGRAD, као

дилера, за уговорну област подручје града Београда, заведеним код друштва PORSCHE SCG под бр. 38/07 од 09.03.2007. године и код друштва AUTOKOMERC под бр. 03/07 од 02.04.2007. године, са припадајућим анексима;

2. дилерским уговором од 05.01.2009. године закљученим између друштава PORSCHE SCG DOO BEOGRAD, као импортера и DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE AUTOCENTAR MANIK-ACM PRELJINA, као дилера, за уговорну област Златиборски, Моравички, Шумадијски, Рашки и Поморавски округ, осим општина Јагодина и Параћин, заведеним код друштва PORSCHE SCG под бр. 17/09 од 05.03.2009. године и код друштва MANIK-ACM под бр. 20/09 од 19.03.2009. године, са припадајућим анексима и
3. дилерским уговором од 01.01.2009. године закљученим између друштава PORSCHE SCG DOO BEOGRAD, као импортера и PRIVREDNOG DRUŠTVA BROS AUTO DOO NIŠ, као дилера, за уговорну област подручје Зајечарског, Нишавског, Топличког, Јабланичког, Пиротског и Пчињског округа и општине Ћичевац, Крушевац, Брус, Јагодина, Деспотовац, Ћуприја и Параћин, заведеним код друштва PORSCHE SCG под бр. 11/09 од 02.02.2009. године и код друштва BROS AUTO под бр. 22/09 од 10.04.2009. године, са припадајућим анексима;

уговорили одређивање цена у даљој продаји производа/аутомобила марке „Audi“, уз поделу територије продаје производа/аутомобила марке „Audi“ само на уговореним областима за сваког дилера појединачно, чиме су закључили рестриктивни споразум у смислу члана 10. ст. 1. и ст. 2. тачка 1) Закона о заштити конкуренције, којим су значајно ограничили и нарушили конкуренцију.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је рестриктивни споразум из става I диспозитива овог решења забрањен и ништав *ex lege*.

III ОДРЕЂУЈЕ СЕ МЕРА ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ за сваког учесника на тржишту из тачке I диспозитива овог решења појединачно у облику обавезе плаћања новчаног износа у целости и то за:

- PORSCHE SCG DOO BEOGRAD са седиштем на адреси: Зрењанински пут 9А, Београд, у износу од 53.608.600,00 РСД (словима: педесеттрити милиона шест стотина осам хиљада шест стотина динара);
- AUTOKOMERC DOO, BEOGRAD (SURČIN) са седиштем на адреси: Светог Саве 84/с, Београд-Сурчин, у износу од 4.532.795,00 РСД (словима: четиримилиона педесет стотина тридесет две хиљаде седам стотина девет стотина пет динара);
- DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE AUTOCENTAR MANIK-ACM PRELJINA са седиштем на адреси: Ибарски Пут 13, Чачак-Прелјина у износу од 1.482.405,00 РСД (словима: милион четиристотине осамдесет две хиљаде четиристотине пет динара);
- PRIVREDNO DRUŠTVO BROS AUTO DOO NIŠ са седиштем на адреси: Димитрија Туцовића 185, Ниш, у износу од 788.970,00 РСД (словима: седам стотина осамдесет осам хиљада девет стотина седамдесет динара);

IV НАЛАЖЕ СЕ учесницима на тржишту из тачке I диспозитива овог решења да изврше уплату појединачно утврђеног новчаног износа мере заштите конкуренције у тачки III диспозитива овог решења на рачун буџета Републике Србије број 840 743224 843 94 модел 97 – са позивом на број: двоцифрени контролни број по моделу 97 – троцифрени број општине, града односно територије – број овог решења.

V ОДРЕЂУЈЕ СЕ РОК од 6 (шест) месеци од дана пријема овог решења за извршење налога из става IV диспозитива овог решења, под претњом принудног извршења које спроводи пореска управа у складу са прописима којима се уређује наплата пореза.

VI НАЛАЖЕ СЕ учесницима на тржишту из става I диспозитива овог решења да одмах, а најкасније у року од три (3) дана од дана извршења налога из става IV диспозитива овог решења, Комисији за заштиту конкуренције доставе доказ о извршеној уплати.

VII ЗАБРАЊУЈЕ СЕ учесницима на тржишту из става I диспозитива овог решења свако будуће поступање којим би се могла ограничити, нарушити или спречити конкуренција на начин описан у ставу I диспозитива овог решења.

VIII Ово решење се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страни Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) је на основу члана 21. став 1. тачка 6) Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/2009 и 95/2013 – у даљем тексту: Закон), током 2019. године, спровела анализу услова конкуренције на тржиштима продаје и сервисирања моторних возила за 2017. 2018. и 2019. годину. Наведена анализа је, између осталог, обухватила и анализу уговорних односа између добављача и дистрибутера најпродаванијих брендова моторних возила на територији Републике Србије.

Уговорни односи су анализирани са становишта евентуалне примене члана 10. Закона којим је у ставу 1. прописано да се рестриктивним споразумима сматрају они споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције на територији Републике Србије. У ставу 2. истог члана Закона, прописано је да рестриктивни споразуми могу бити уговори, поједине одредбе уговора, изричити или прећутни договори, усаглашене праксе, као и одлуке облика удруживања учесника на тржишту, а којима се нарочито непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине. Чланом 10. ставом 3. Закона прописано је да су рестриктивни споразуми забрањени и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са Законом.

Током спровођења анализе услова конкуренције, Комисија је од друштва PORSCHE SCG DOO BEOGRAD, матични број 17522060, са регистрованим седиштем на адреси: Зрењанински пут 9А, Београд, које заступају директори Hubert Wallner и Милош Вујановић (у даљем тексту: PORSCHE SCG, лиферант или импортер¹) прибавила и дилерске уговоре за производе/аутомобиле марке „Audi“ које ово друштво, има закључене са:

- друштвом PORSCHE INTER AUTO S DOO BEOGRAD (PALILULA), матични број 20481943, са регистрованим седиштем на адреси: Зрењанински пут 9 А, Београд, које заступа директор Hubert Wallner (у даљем тексту: INTER AUTO S) – и то дилерски уговор од 29.12.2008. године, заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 124/08 од 29.12.2008. године који се односи на Porsche Beograd Ada, у Београду, Радничка 4 и дилерски уговор од 14.01.2013. године, заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 01/13 од 14.01.2013. године и код друштва INTER AUTO S под бр. 06-1/13 од 14.01.2013. године, који се односи на Porsche NoviSad, у Новом Саду, Зрењанински пут 24, са припадајућим анексима;

¹ Терминологија из уговора и бизнис планова

- друштвом AUTOKOMERC DOO, BEOGRAD (SURČIN), матични број 06323910, са регистрованим седиштем на адреси: Светог Саве 84/с, Београд-Сурчин, које заступа директор Зорица Ђурђевић (у даљем тексту: AUTOKOMERC) – и то дилерски уговор од 09.03.2007. године, заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 38/07 од 09.03.2007. године и код друштва AUTOKOMERC под бр. 03/07 од 02.04.2007. године, са припадајућим анексима;
- DRUŠTVOM SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE AUTOCENTAR MANIK-ACM PRELJINA, матични број 20219823, са регистрованим седиштем на адреси: Ибарски Пут 13, Чачак-Прељина, које заступа директор Драган Грујанац (у даљем тексту: MANIK-ACM) – и то дилерски уговор од 05.01.2009. године заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 17/09 од 05.03.2009. године и код друштва MANIK-ACM под бр. 20/09 од 19.03.2009. године, са припадајућим анексима;
- PRIVREDNIM DRUŠTVOM BROS AUTO DOO NIŠ, матични број 20402016, са регистрованим седиштем на адреси: Димитрија Туцовића 185, Ниш, које заступа директор Никола Јевтић (у даљем тексту: BROS AUTO) – дилерски уговор од 01.01.2009. године заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 11/09 од 02.02.2009. године и код друштва BROS AUTO под бр. 22/09 од 10.04.2009. године, са припадајућим анексима.

Увидом у уговоре које су Комисији доставили сами учесници на тржишту, утврђено је да се ради о типским уговорима закљученим на неодређено време, којима PORSCHE SCG (лиферант) преноси на своје дилере право и обавезу да на уговореној територији продају уговорене производе марке Audi, те да је у свим уговорима чланом 14. у ставу 1. дефинисано да лиферант (PORSCHE SCG) продаје уговорне производе дилеру по ценама важећим на дан отпреме, док је ставом 2. истог члана дефинисано да ће дилер уговорне производе продавати по ценама које утврди лиферант. Такође, на основу анекса који су достављени Комисији уз наведене уговоре, утврђено је да рок важења уговора, као и спорна одредба нису мењани до дана достављања наведене документације Комисији.

Приликом оцене разлога за евентуалну примену Закона на овако уговорене одредбе, Комисија је у односу на INTER AUTO S имала у виду да је једини члан оба друштва, односно и друштва PORSCHE SCG и друштва INTER AUTO S, са 100% удела, Porsche Holding Gesellschaft m.b.H. Стога је Комисија, у складу са чланом 5. Закона, посматрала ова друштва као повезане учеснике на тржишту. С обзиром на то да се повезани учесници на тржишту, у складу са чланом 5. Закона сматрају једним учесником, поменута друштва не могу међусобно да закључе рестриктивни споразум, из разлога што рестриктивни споразум, у смислу члана 10. став 1. Закона, може бити закључен искључиво између независних учесника на тржишту, а што ова два повезана учесника нису.

Међутим, када је реч о дилерским уговорима закљученим са осталим друштвима која се не сматрају повезаним учесницима на тржишту са лиферантом, формулација члана 14. став 2. горе наведених уговора које је друштво PORSCHE SCG закључило са својим купцима/дилерима може представљати одредбу којом се одређује цена у даљој продаји, односно којом се одређује цена по којој купци/дилери могу даље да продају производ.

Комисија је у свим достављеним дилерским уговорима за производе/аутомобиле марке „Audi“ констатовала присуство одредбе по којој лиферант одређује цене по којима дилери даље продају возила, а овакве одредбе могу да наруше, па чак у потпуности и да елиминишу ценовну конкуренцију на нивоу малопродаје, односно ценовну конкуренцију која би могла да постоји између дилера/малопродаваца аутомобила бренда Audi када би они самостално одређивали цене у даљој продаји (тзв. *intrabrand* конкуренција).

На основу изнетог основано је претпостављено да дилерски уговори које је друштво PORSCHE SCG закључило на неодређено време са друштвима AUTOKOMERC, BROS AUTO и MANIK-ACM могу нарочито, али не искључиво, представљати рестриктивне споразуме којима се непосредно утврђују продајне цене у даљој продаји у смислу члана 10. Закона, због чега је закључком број 4/0-01-729/2020-1 од 02.12.2020. године покренут поступак по службеној дужности ради испитивања повреде конкуренције из члана 10. Закона против друштава PORSCHE SCG, AUTOKOMERC, BROS AUTO и MANIK-ACM.

СТРАНКЕ У ПОСТУПКУ

Претрагом јавно доступних података о учесницима на тржишту² утврђени су следећи подаци за странке у поступку против којих се води поступак:

- **PORSCHE SCG DOO BEOGRAD**, матични број 17522060, шифра и назив делатности - 7022 - консултантске активности у вези с пословањем и осталим управљањем, са регистрованим седиштем на адреси: Зрењанински пут 9А, Београд, које заступају директори, Hubert Wallner и Милош Вујановић. PORSCHE SCG је у АПР-у разврстан као велико правно лице;
- **AUTOKOMERC DOO, BEOGRAD (SURČIN)**, матични број 06323910, шифра и назив делатности - 4520 - одржавање и поправка моторних возила, са регистрованим седиштем на адреси: Светог Саве 84/с, Београд-Сурчин, које заступа директор, Зорица Ђурђевић. AUTOKOMERC је у АПР-у разврстан као средње правно лице;
- **DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE AUTOCENTAR MANIK-ACM PRELJINA**, матични број 20219823, шифра и назив делатности - 4511 - трговина аутомобилима и лаким моторним возилима са регистрованим седиштем на адреси: Ибарски Пут 13, Чачак-Прељина, које заступа директор, Драган Грујанац. MANIK-ACM је у АПР-у разврстан као мало правно лице;
- **PRIVREDNO DRUŠTVO BROS AUTO DOO NIŠ**, матични број 20402016, шифра и назив делатности - 4511 - Трговина аутомобилима и лаким моторним возилима, са регистрованим седиштем на адреси: Димитрија Туцовића 185, Ниш, које заступа директор, Никола Јевтић. BROS AUTO је у АПР-у разврстан као мало правно лице.

Сви наведени учесници на тржишту, означаваће се генерички као Странке у поступку.

ВРСТА ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ КОЈА ЈЕ ПРЕДМЕТ ПОСТУПКА И ТЕОРИЈА ШТЕТНОСТИ ПОВРЕДЕ

Комисија је у овој управној ствари испитивала повреду конкуренције познату као „одређивање цена у даљој продаји“ (у теорији и пракси заштите конкуренције позната на енглеском језику као *resale price maintenance* или RPM). Суштина ове врсте повреде конкуренције је у томе да продавац неког производа, свом купцу, **ограничава слободу да у даљој продаји тог производа, слободно и независно од продавца, или његових других купаца истог производа**, сам одређује цену тог производа за своје купце. На овај начин се сузбијају два основна принципа тржишне конкуренције – први, самосталност сваког учесника на тржишту при доношењу сопствених комерцијалних одлука и други, да је пожељно да потрошачи имају већи избор, посебно у погледу цене.

Поред наведеног, Комисија је ценила и потенцијалну поделу територије продаје производа/аутомобила марке „Audi“ између дилера, а која је, у конкретном случају

² Подаци прибављени претрагом Регистра привредних субјеката на интернет страници Агенције за привредне регистре (<http://pretraga2.apr.gov.rs/unifiedentitysearch>)

посматрана као додатни ниво ограничавања конкуренције (превасходно ценовне) између дилера возила истог брэнда. Наиме, када је подела извршена тако да сваки од дилера има „резервисан“ део географске територије Републике Србије, подела тржишта слаби конкуренцију на територијалној основи и обезбеђује несметану примену договорених цена. Уколико су продајна подручја одређена на уже територијалне јединице у оквиру територије Републике Србије, чак и у одсуству санкција за кршење ове одредбе, а нарочито у ситуацији када су иста пропраћена бонусом за поштовање ове поделе, долази до дестимулације купаца за продају возила изван свог додељеног подручја.

По правилу, ограничења у виду одређивања фиксне или минималне цене у даљој продаји, као и подела тржишта, не могу испунити кумулативне услове за изузеће рестриктивних споразума од забране, прописане у члану 11. Закона (као ни у европској пракси у члану 101(3) Уговора о функционисању Европске Уније), те из тих разлога не могу бити изузета од забране ни у поступку појединачног изузећа од забране који би евентуално био покренут по захтеву странке, а у складу са чланом 12. Закона. Такође, оваква врста ограничења није дозвољена ни када је тржишни удео учесника у споразуму веома мали,³ имајући у виду да члан 14. став 2. Закона предвиђа да су споразуми мањег значаја дозвољени, осим ако је циљ вертикалног споразума одређивање цене, односно подела тржишта.

У складу са Смерницама за примену Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера (у даљем тексту: Смернице), европском и националном теоријом, регулативом и праксом, одређивање цена у даљој продаји и подела тржишта представљају „веома тешка ограничења“, односно тзв. *hardcore* ограничења према циљу због тога што по самој својој природи значајно ограничавају конкуренцију између малопродаваца истог брэнда (*intra-brand*) услед чега нема могућности за смањење цена у малопродаји, а чиме се наноси штета потрошачима⁴. Стога, код тих ограничења конкуренције није потребно доказати нити да су такви споразуми примењени,⁵ нити да такво понашање учесника у споразуму има значајан антиконкурентски ефекат, јер су споразуми којима се утврђују цене у даљој продаји забрањени сами по себи.

До одређивања цене у даљој продаји може доћи и на индиректан начин или посредним средствима. Примери таквог понашања су споразуми којима се утврђује малопродајна маржа, највећи допуштени износ попушта који малопродавац може да одобри на прописани ниво цена, или условљава снижење (рабат) или поврат промотивних трошкова добављача ако се малопродавац придржава задатог ценовног нивоа, везује прописана препродајна цена за препродајну цену конкурената, спречава или ограничава могућност да се преко интернета оглашавају ниже цене, претње, застрашивање, упозорења, казне, кашњење или обустава испоруке или раскид уговора у случају непридржавања задатог нивоа цена итд.

³Из пресуде Управног суда I-1 У 19086/18 од 22.02.2019 године: „имајући у виду одредбе члана 10. и 14. Закона о заштити конкуренције, утврђивање релевантног тржишта и тржишних удела не би имало утицаја на квалификацију предметних уговора као рестриктивних споразума, јер су исти за циљ имали утврђивање минималних продајних цена, па као такви нису дозвољени.“

⁴Решење Комисије број 4/0-02-89/2017- 31, веза број 4/0-02-598/2016 од 01.12.2017. године (поступак N Sport и др.), решење Комисије број 4/0-02-64/2018-65, веза број 4/0-02-417/2017 од 20.09.2018. године (поступак Ауто Чачак и др.), оба потврђена пресудама Управног суда 17 У. 181/18 од 22.03.2018. године, односно I-1 У. 19086/18 од 22.02.2019. године

⁵Из пресуде Управног суда I-1 У 19086/18 од 22.02.2019 године: „суд налази да је правилан закључак туженог органа да је закључивањем наведеног уговора постигнута сагласност уговорних страна у односу на све одредбе садржане у том уговору, те да је без значаја чињеница да ли је наведени уговор и у којој мери извршен од стране уговарача.“

РПМ може ограничити конкуренцију на много начина, а директан ефекат РПМ-а је у томе што су даљи продавци спречени или дестимулисани да снижавају своје продајне цене за одређени *brand*, односно мотивисани да одржавају одређене цене, чиме се елиминише или слаби *intra-brand* ценовна конкуренција између њих (у конкретном предмету конкуренција између малопродаваца производа/аутомобила марке „Audi“).

За постојање ограничења у виду „одређивања цена у даљој продаји“, односно повреде конкуренције, није нужно да постоји и разрађен и/или уговорен систем мониторинга над извршењем уговором преузетих обавеза, нити је нужно да постоји утврђен систем за санкционисање купаца који се евентуално не буду придржавали обавеза у вези одређивања цена у даљој продаји. Међутим, уколико такви механизми постоје, они постоје са циљем да се осигура спровођење тих ограничења, чиме повреду конкуренције чине само тежим обликом исте врсте повреде конкуренције.

Када су у питању споразуми којима се врши подела тржишта, овакво ограничење у вертикалним споразумима, само по себи, има сличне последице као подела тржишта између конкурената. Споразуми којима се учесници у споразуму договоре коме се додељују конкретна тржишта или делови тржишта, нарушавају конкуренцију по циљу. Оваквим договором директно се искључује конкуренција на тржиштима или његовим деловима, а која би постојала да оваквог споразума, односно поделе територије нема. На овај начин, додатно се сузбија избор потрошача, који би у одсуству одредбе могли да имају ценовни избор услед међусобног такмичења различитих дилера на целокупној, неподељеној територији.

ПИТАЊЕ РЕЛЕВАНТНОГ ТРЖИШТА

Приликом одређивања релевантног тржишта (релевантног тржишта производа и релевантног географског тржишта), Комисија се руководи и поступа у складу са чланом 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009).

Чланом 6. Закона прописано је да је релевантно тржиште у смислу овог закона тржиште које обухвата релевантно тржиште производа на релевантном географском тржишту. Релевантно тржиште производа је скуп роба и/или услуга које потрошачи и други корисници сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште је територија на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

У предметном поступку Комисија је испитивала постојање повреде конкуренције до које долази одређивањем цена у даљој продаји уговорних производа од стране продавца на које пристају купци, односно уговарања таквих услова пословања који доводе до дестимулације купаца за продају по ценама другачијим од оних које одреди продавац, односно до стимулације купаца за продају по одређеним ценама. Наведено би значило да је предмет поступка пред Комисијом утврђивање постојања повреде конкуренције у виду фиксирања цена у даљој продаји, која је увек и без изузетка „повреда по циљу“ и чији су негативни ефекти извесни те се због тога ни не доказују. Код оваквог стања ствари, а како је претходно већ речено, одређивање релевантног тржишта у предметном поступку није од одлучног значаја за утврђивање постојања повреде конкуренције.⁶

⁶Тако и Управни суд у пресуди бр. I-1 У 19086/18 налази да је непотребно одређивање релевантног тржишта када се ради о повредама наведеним у члану 10. став 2. Закона: „... имајући у виду одредбе члана 10. и 14. Закона о заштити конкуренције, утврђивање релевантног тржишта и тржишних удела не би имало утицаја на

Комисија се бавила и испитивањем постојања повреде конкуренције којом се врши подела територије, односно тржишта, која сама за себе представља рестриктиван споразум и такође је „повреда по циљу“, али је у предметном поступку посматрана само као потпорни механизам којим се додатно слаби конкуренција између дилера и потпомаже примена договорених цена.

У поступцима у којима Комисија испитује повреде конкуренције по циљу, одређење релевантног тржишта нема одлучни значај за утврђивање постојања повреде конкуренције, што представља одступање од генералног приступа. Исти приступ је и у односу на утврђивање тржишног удела учесника у рестриктивном споразуму када су у питању повреде конкуренције по циљу. Стога је код таквих повреда конкуренције одређење релевантног тржишта, и то пре свега релевантног тржишта производа, дефинисано самим предметом спораума.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ И ИЗЈАШЊЕЊА СТРАНАКА У ПОСТУПКУ

Комисија је анализирала релевантне податке, документа и информације и током поступка је утврдила чињенично стање, са чиме су странке у поступку упознате достављањем Обавештења о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у поступку са позивом на изјашњење бр. 4/0-01-18/2022-03 од 28.11.2022. године (у даљем тексту: Обавештење).

На основу јавно расположивих података, документације и информација прибављених пре и након покретања поступка, од странака у поступку и трећих лица, документације прикупљене током ненајављених увиђаја који су спроведени код појединих странака у поступку и изјава законских заступника странака у поступку датих том приликом, утврђивано је чињенично стање. Прикупљени докази и утврђене чињенице су анализирани засебно и у односу са другим доказима односно утврђеним чињеницама и околностима.

Ненајављени увиђај у просторијама друштва PORSCHE SCG

Комисија је 02.12.2020. године спровела ненајављени увиђај у пословним просторијама друштва PORSCHE SCG, о чему је сачињен записник број 4/0-01-729/2020-3.

Том приликом су пронађени уговори које је PORSCHE SCG закључио са дилерима бренда „Audi“. Увидом у пронађене уговоре, утврђено је следеће:

1. за купца AUTOKOMERC:

- да је са друштвом AUTOKOMERC дилерски уговор који садржи споран члан 14. став 2. закључен 09.03.2007. године, те заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 38/07 од 09.03.2007. године а код друштва AUTOKOMERC под бр. 03/07 од 02.04.2007. године, при чему је Анексом 3, који чини саставни део овог уговора, као уговорна област предвиђено подручје града Београда;
- да Анекс 1 дилерског уговора бр. 38/07, заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 39/07 од 09.03.2007. године, и код друштва AUTOKOMERC под бр. 04/07 од 02.04.2007. године, има [...];

квалификацију предметних уговора као рестриктивног споразума, јер су исти за циљ имали утврђивање минималних продајних цена, па као такви нису дозвољени.“

- да Анекс дилерског уговора бр. 38/07, од 25.12.2014. године заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 504/14 од 31.12.2014. године, а код друштва AUTOKOMERC под бр. 135-1/14-38/07 од 25.12.2014. године, има [...];
- да Анекс бр. 1 дилерског уговора са друштвом AUTOKOMERC закључен 01.10.2020. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 26/20 од 21.10.2020. године а код друштва AUTOKOMERC под бр. 47/20 од 06.10.2020. године, има [...]. У овом анексу се наводи да он представља [...]. У анексу се наводи да [...]. У погледу одредби које се односе на цене, члан 3. став 2. овог анекса предвиђа следеће:

[...]

Прилогом 3 овог анекса, промењена је уговорена област, тако да је текст Анекса 3 уз дилерски уговор замењен овим прилогом, а уговорна област која је за AUTOKOMERC била подручје града Београда, Прилогом 3 дефинисана је као територија [...]. У складу са чланом 6. овог анекса, [...];

2. за купца BROS AUTO

- да је дилерски уговор који садржи споран члан 14. став 2. са друштвом BROS AUTO закључен 01.01.2009. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 11/09 од 02.02.2009. године а код друштва BROS AUTO под бр. 22/09 од 10.04.2009. године при чему је Анексом 3, који чини саставни део овог уговора, као уговорна област предвиђено подручје Зајечарског, Нишавског, Топличког, Јабланичког, Пиротског и Пчињског округа и општине Ћичевац, Крушевац, Брус, Јагодина, Деспотовац, Ћуприја и Параћин;
- да Анекс бр. 1 наведеног дилерског уговора закључен 01.10.2020. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 24/20 од 21.10.2020. године и код друштва BROS AUTO под бр. 115/20 од 28.09.2020. године, има [...]. У овом анексу се наводи да он представља [...]. У анексу се наводи да [...]. У погледу одредби које се односе на цене, члан 3. став 2. овог анекса предвиђа следеће:

[...]

Прилогом 3 овог анекса, промењена је уговорена област, тако да је текст Анекса 3 уз дилерски уговор замењен овим прилогом, а уговорна област која је за BROS AUTO била подручје Зајечарског, Нишавског, Топличког, Јабланичког, Пиротског и Пчињског округа, као и општине Ћичевац, Крушевац, Брус, Јагодина, Деспотовац, Ћуприја и Параћин, Прилогом 3 дефинисана је као територија [...]је. У складу са чланом 6. овог анекса, [...];

3. за купца MANIK-ACM:

- да је дилерски уговор који садржи споран члан 14. став 2. са друштвом MANIK-ACM закључен 05.01.2009. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 17/09 од 05.03.2009. године а код друштва MANIK-ACM под бр. 20/09 од 19.03.2009. године при чему је Анексом 3, који чини саставни део овог уговора, као уговорна област предвиђено подручје Златиборског, Моравичког, Шумадијског, Рашког и Поморавског округа, осим општина Јагодина и Параћин;
- да Анекс бр. 1 наведеног дилерског уговора закључен 01.10.2020. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 25/20 од 21.10.2020. године а код друштва MANIK-ACM под бр. 09/2020 од 22.09.2020. године, има [...]. У овом анексу се наводи да он представља [...]. У анексу се наводи да [...]. У погледу одредби које се односе на цене, члан 3. став 2. овог анекса предвиђа следеће:

[...]

Прилогом 3 овог анекса, промењена је уговорена област, тако да је текст Анекса 3 уз дилерски уговор замењен овим прилогом, а уговорна област која је за MANIK-ACM била Златиборски, Моравички, Шумадијски, Рашки и Поморавски округ, осим општина Јагодина и Параћин, Прилогом 3 дефинисана је као територија [...]. У складу са чланом 6. овог анекса, [...].

Поред наведеног, PORSCHE SCG је идентичне уговоре за бренд „Audi“ користио и у контексту пословања са својим повезаним лицем, друштвом INTER AUTO S.

Упоређивањем пронађених уговора са дилерским уговорима које је PORSCHE SCG доставио Комисији приликом анализе услова конкуренције на тржиштима продаје и сервисирања моторних возила за 2017. 2018. и 2019. годину, Комисија је утврдила да се ради о идентичним уговорима.

Анализом Анекса бр. 1 из 2020. године, за сва три дилера, Комисија је утврдила да је одредба члана 3. став 2. овог анекса заменила спорни став 2. члана 14. дилерског уговора и да је на тај начин уговорна одредба која предвиђа да ће дилер уговорне производе продавати по ценама које утврди лиферант престала да постоји.

Приликом ненајављеног увиђаја пронађени су и ценовници за сваки модел возила бренда „Audi“ за 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. годину, а запослени у друштву PORSCHE SCG су појаснили да се наведени ценовници односе на цене производа према крајњим купцима. Увидом у ценовнике, Комисија је утврдила да исти садрже цене „са царином и ПДВ-ом“ за сваки модел аутомобила, као и списак стандардне опреме за исте, те списак и ценовник додатне опреме, такође „са царином и ПДВ-ом“.

Увидом у документ под називом „Autokomerc Centar Aerodrom Biznis plan за 2019.“ који је пронађен приликом ненајављеног увиђаја у просторијама друштва PORSCHE SCG, Комисија је утврдила да је у питању бизнис план намењен друштву AUTOKOMERC за 2019. годину, те да исти садржи приказ [...]. Такође, у пронађеном документу су, у поглављу бр. [...] наслова „Model Mix i plan isporuka“ садржане [...], и то прва назива „Остварење у 2018.“ у којој је приказан [...] друштву AUTOKOMERC, као и [...]. Даље је утврђено да наведени документ, у поглављу бр. [...] наслова „Marže i bonusni sistem“ садржи приказ [основне дилерске марже и потенцијалних бонуса за дилера], те да је [...], а изричито је наглашено да је [...]. Маржа дилера се састоји из [...]. Основица за обрачун дилерске марже је [...], док је основна дилерска маржа [...]. Наведено је и да импортер не може да [...].

Што се потенцијалног бонуса за дилера тиче, исти је изражен (подељен) као „Бонус за испуњење ЦИ стандарда (ЦИБОНУС)“, затим „Бонус за остварење плана испорука (ПРОДАЈНИБОНУС)“, „Бонус за продају на уговореној територији“, те „Бонус за остварење плана по моделу (МОДЕЛМИХ БОНУС)“ и „Бонус за испуњење квалитета услуга“. На питање да ли PORSCHE SCG прави бизнис план за сваког купца, запослени у овом друштву су то потврдили и навели да су сви планови идентични.

Приликом ненајављеног увиђаја на рачунарима запослених извршен је увид у платформе „Wheels“ и „Webwheels“, које Странке у поступку користе приликом дистрибуције аутомобила марке „Audi“. Након што су наведене платформе „покренуте“, направљени су снимци екрана отворених прозора једне и друге платформе, који су затим одштампани и чине прилог записника о ненајављеном увиђају спроведеном у овом друштву. Платформа

„Wheels“ садржи списак возила марке Audi. Као пример функционисања ове платформе насумично је изабрано једно возило (Audi A4 S LINE), након чега је отворен прозор који садржи опште информације о порученом возилу, а између осталог име дилера који је изабрано возило поручио (у одабраном примеру то је MANIK ACM), док су у посебном прозору који се односи на цену, за то возило доступне информације о структури цене, и то набавној цени, маржи дилера и продајној цени ка крајњем купцу. Исти процес је поновљен за платформу „Webwheels“ и то за исти примерак аутомобила (Audi A4 S LINE). Увидом у прозор који се односи на цене, Комисија је утврдила да је у истом приказана структура цене предметног возила, која садржи цену модела возила, цену изабране боје возила, цену додатне опреме, износ попушта увозника према купцу, износ попушта дилера према купцу и укупну односно коначну цену.

Прегледом прозора који се односи на цене (енгл. „prices“) у платформи „Wheels“, утврђено је да се иста састоји од дела који се односи на калкулацију цене за купца (енгл. „customercalculation“), дела који се односи на акцијске цене и дела који се односи на калкулацију за дилере (који садржи информације о маржи). Прегледом прозора платформе „Webwheels“ који се односи на цене, види се ужи обим података у односу на платформу „Wheels“, при чему се велики део података поклапа. На пример, увидом у прозоре који се односе на цену у платформама „Wheels“ и „Webwheels“ за исто возило, утврђено је да оба садрже идентичну укупну цену за купца („customerfinalprice“ на платформи „Wheels“, односно „totalprice“ на платформи „Webwheels“), идентичну маржу за дилера, идентичну цену модела итд. Поред тога, обе платформе садрже поља у којима се приказују и попусти од импортера ка купцу и попусти од импортера ка дилеру.

Ненајављени увиђај у просторијама друштва AUTOKOMERC

Комисија је 27.04.2021. године спровела ненајављени увиђај у пословним просторијама друштва AUTOKOMERC, о чему је сачињен записник број 4/0-01-35/2021-18.

Том приликом су пронађени документи са називима „Листа лагерских возила са спец. ценама 2021.“ од 22.03.2021. године и „Листа лагерских возила са спец. ценама 2021.“ од 01.04.2021. године. Копије ових докумената су преузете и представљају прилог записника о ненајављеном увиђају спроведеном у овом друштву.

Увидом у наведена документа, Комисија је утврдила да иста представљају спискове аутомобила приказане у форми табела. Поред колона које се односе на детаљније карактеристике сваког појединачног возила из табеле (модел код, опис, бр. шасије, код боје, опис боје, пакете и нед. производње), табела садржи и следеће колоне: препоручена цена по ценовнику, бруто цена према дилеру (по ценовнику), подршка на пакетима, додатна подршка за модел, спец. додатна подршка, бонус унапред, специјална (БЦД) бруто цена према дилеру, бонус, препоручена спец. цена према клијенту и попуст. Вредности у свим колонама су изражене нумерички (у одређеном износу или проценту), осим у колони: бонус, у којој је означено да ли за конкретно возило има или нема бонуса.

У вези са преузетим листама, запослени у друштву AUTOKOMERC на позицији директора центра, на чијем радном столу су и пронађена наведена документа, је појаснио сваку колону која је на листи садржана, односно да колона „Препоручена цена по ценовнику“ представља продајну цену одређеног модела, за колоне које следе након тога је појаснио да представљају умањења по различитим основама, за колону „Специјална бруто цена према дилеру“ је навео да је то цена по којој AUTOKOMERC набавља возило, а за колону „Препоручена спец. цена према клијенту“ да је то цена по којој AUTOKOMERC даље продаје возило.

Приликом ненајављеног увиђаја су пронађене и брошуре под називима: „Пакети за 2021“, „Audi специјална понуда — 28.01.2020.“, „Audi специјална понуда — 2019“ и „Audi понуда пакета – 2019“ које су копиране, и чине прилог записника о ненајављеном увиђају спроведеном у друштву AUTOKOMERC.

Увидом у документ под називом „Пакети за 2021“ утврђено је да је на насловној страни истог руком исписано „нови ценовник“, те да исти садржи понуде различитих пакета опреме за различите моделе аутомобила марке Audi. Такође, утврђено је да понуда сваког пакета опреме за сваки модел садржи следеће ставке: „Цена пакета по ценовнику ка клијенту“, „Препоручена цена ка клијенту“, затим „Попуст дилера ка клијенту (уштеда)“ и ставку „Попуст импортера ка клијенту“. Увидом у наведени документ, може се закључити да је „Препоручена цена ка клијенту“ мања од цене пакета по ценовнику ка клијенту, као и да „Попуст дилера ка клијенту (уштеда)“ представља износ једнак разлици између цене пакета по ценовнику ка клијенту и препоручене цене ка клијенту.

Увидом у документ под називом „Audi специјална понуда — 28.01.2020.“ Комисија је утврдила да исти садржи понуду пакета за одређене моделе возила марке Audi, и то за све конфигурације одређеног модела. Такве понуде садрже ставке: „Цена пакета по ценовнику ка клијенту“, „Попуст импортера ка дилеру“ и „Попуст дилера ка клијенту“, при чему се може видети да је „Попуст дилера ка клијенту“ већи од попушта импортера ка дилеру. У овом документу су садржане и понуде појединих модела аутомобила марке Audi, те исте садрже ставке: „Цена конфигурације по ценовнику“, „Дилерска набавна цена по ценовнику“, „Импортерски попуст на пакет“, „Импортерски попуст на модел“, „Акцијска ХЕП цена“, „Препоручена цена ка купцу“ (већа од акцијске ХЕП цене) и „Потенцијални бонус“.

Увидом у наведени документ, Комисија је утврдила и:

- да је за возило AUDI Q2 Sport 1.5 TFSI Stronic, запремине мотора 1498 ccm, и снаге мотора 110 KS/KW назначено да је: цена конфигурације по ценовнику 33.713,00 еура, дилерска набавна цена по ценовнику 31.697,00 еура, импортерски попуст на WBV пакет 1.890,00 еура, импортерски попуст на модел 5.812,00 еура, акцијска ХЕП цена 23.995,00 еура, препоручена цена ка купцу 24.990,00 еура, а да потенцијалног бонуса нема;
- да је за возило AUDI Q5 2.0 TDI quattro Stronic, запремине мотора 1968 ccm, и снаге мотора 140 KS/KW назначено да је: цена конфигурације по ценовнику 64.815,00 еура, дилерска набавна цена по ценовнику 60.664,00 еура, импортерски попуст на WBB пакет 3.167,00 еура, импортерски попуст на WAQ пакет 3.531,00 еуро, импортерски попуст на модел 8.154,00 еура, акцијска ХЕП цена 45.812,00 еура, препоручена цена ка купцу 47.990,00 еура, а да потенцијални бонус износи 5%;

Увидом у документ под називом „Audi специјална понуда — 2019.“, Комисија је утврдила да исти садржи и понуде појединих модела аутомобила марке Audi, које садрже ставке: „Цена конфигурације по ценовнику“, „Дилерска набавна цена по ценовнику“, „Импортерски попуст на пакет“, „Импортерски попуст на модел“, „Акцијска ХЕП цена“, „Препоручена цена ка купцу“, „Потенцијални бонус“ и „Укупан попуст“.

Увидом у документ под називом „Audi понуда пакета – 2019“, Комисија је утврдила да исти садржи понуде пакета за различите моделе аутомобила марке Audi, те да такве понуде садрже ставке: „Цена пакета по ценовнику ка клијенту“, „Попуст импортера ка дилеру“ и „Попуст дилера ка клијенту“, при чему се може видети да је „Попуст дилера ка клијенту“ већи од попушта импортера ка дилеру.

Током ненајављеног увиђаја извршен је увид и у платформу „Partnernet“ коју користи PORSCHE SCG и начињен снимак екрана исте, који је одштампан и чини прилог записника о

ненајављеном увиђају у друштву AUTOKOMERC. Запослени у овом друштву је том приликом појаснио да се одабиром опције „Ново Возило“ покреће платформа „Webweels“ што је и учињено, након чега је такође направљен снимак екрана.

Тakoђе је извршен увид и у платформу „Webweels“, те је насумично одабран одређени модел аутомобила продат у 2021. години, након чега је отворен нови прозор, за који је направљен снимак екрана. Избором опције „price“ (цена) у новом прозору, отворен је још један нови прозор у којем је приказана структура цене, те је направљен снимак и тог екрана. Наведени снимци екрана су одштампани и чине прилог записника о ненајављеном увиђају у друштву AUTOKOMERC. Увидом у направљене снимке екрана, Комисија је утврдила да је приказана структура цене, и то бруто дилерска набавна цена, цена модела, цена додатне опреме и коначна цена („TotalPrice“), као и попуст увозника ка клијенту и попуст дилера ка клијенту (у конкретном примеру није било попушта), али и маржа дилера („DealerMargin (with VAT“). Запослени у AUTOKOMERC-у је појаснио структуру цене приказане у последњем отвореном прозору, па је навео да је рубрика „TotalPrice“ цена из ценовника која се наплаћује купцу као цена коштања изабраног аутомобила уколико нема попушта на пакет возила или попушта на модел, а да рубрика „DealerMargin (with VAT“ представља маржу коју остварује дилер.

Поступак описан у горе наведеном пасусу је поновљен и за возила за која су крајњим купцима од стране AUTOKOMERCA издате фактуре бр: 19-30000-000133, 19-30000-000012, 19-30000-000109, 19-30000-000085 и 19-30000-000130 у 2019. години, те је направљен снимак екрана сваког отвореног „прозора“, који су одштампани и чине прилог записника о ненајављеном увиђају. Увидом у наведене снимке екрана, Комисија је утврдила да је за сваки модел аутомобила приказана претходно поменута и описана структура цене, односно бруто дилерска набавна цена, цена модела, цена додатне опреме и коначна цена, као и попуст увозника ка клијенту и попуст дилера ка клијенту (није било попушта у овим примерима), као и маржа дилера.

Такође, насумично је одабрано по 5 (пет) возила продатих у 2016, 2017, 2018. и 2020. години, и поновљен је поступак приказа возила из платформе, те су направљени снимци екрана истих. Тако начињени снимци екрана су одштампани као и припадајуће фактуре за та конкретна возила издата крајњем купцу у 2016, 2017, 2018. и 2020. години, а сви документи чине прилог записника о ненајављеном увиђају у друштву AUTOKOMERC.

Увидом у снимак екрана који је направљен приликом поступка приказа примера возила продатог у 2016. години у платформи „Webweels“, а за који је издата фактура број: 16-3000-000005 од 25.02.2016. године, Комисија је утврдила да су поред горе описане структуре цене која је изражена за овај модел аутомобила (бруто дилерска набавна цена, цена модела, цена додатне опреме, коначна цена и маржа дилера), попуњена и поља која се односе на попуст увозника ка клијенту.

Увидом у снимке екрана који су направљени приликом поступка приказа примера возила продатих у 2020. години у платформи „Webweels“, а за која су издате фактуре број:

- 20-3000-000032 Комисија је утврдила да је иста издата 01.06.2020. године, за возило AUDI Q5 2.0 TDI quattroStronic, запремине мотора 1968 ccm, и снаге мотора 140 KS/KW, те да је као укупан износ за уплату назначено: 5.643.038,52 динара, а да је плаћање по средњем курсу НБС⁷ на дан уплате;

⁷ Увидом у интернет страницу Народне банке Србије, Комисија је утврдила да је на дан 01.06.2020. године средњи курс евра износио 117,5953, доступно на: <https://www.nbs.rs/kursnaListaModul/naZeljeniDan.faces?lang=lat>

- 20-3000-000069 Комисија је утврдила да је иста издата 16.07.2020. године, за возило AUDI Q2 Sport 1.5 TFSI Stronic, запремине мотора 1498 ccm, и снаге мотора 110 KS/KW, те да је као укупан износ за уплату назначено: 2.939.475,00 динара, а да је плаћање по средњем курсу НБС⁸ на дан уплате.

Фактуре број 20-3000-000032 и 20-3000-000069 је AUTOKOMERC, поступајући по налогу Комисије, доставио у току поступка, а пре спровођења ненајављеног увиђаја у овом друштву.

Информације добијене од Странака у поступку

Комисија је закључцима наложила странкама у поступку, друштвима AUTOKOMERC, BROS AUTO и MANIK-АСМ, да доставе копије фактура/рачуна издатих купцима при продаји производа/аутомобила марке „Audi“ у 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. години, што су поменуто друштва и учинила.

Увидом у фактуре/рачунае које су Странке у поступку доставиле својим купцима 2019. године, Комисија је утврдила да су различити дилери/продавци поједине моделе аутомобила марке „Audi“ у 2019. години продали по готово идентичним ценама. Детаљнији приказ у табели бр. 1.

Табела 1 - Преглед фактура продатих аутомобила марке Ауди у 2019. години.

Продавац	Броја рачуна /фактуре	Датум рачуна/ фактуре	Модел возила	Боја возила	Запремина мотора	Снага мотора	Продајна цена са ПДВ-ом	Продајна цена у ЕУР ⁹
AUTOKOMERC	19-30000-000133	26.12.2019.	AUDI A3 Limuzina 1.6 TDI	Briliant Black A2A2	1598	85	2.377.591,02	20.167,99
MANIK ACM	12N-54/85	13.08.2019.	AUDI A3 Limuzina 1.6. TDI	Briliant Black A2A2	1598	85	2.381.335,00	20.167,49
MANIK ACM	12N-49/85	18.07.2019.	AUDI A3 Limuzina 1.6 TDI	IbisWhite T9T9	1598	85	2.385.390,00	20.199,40
AUTOKOMERC	19-30000-000012	08.04.2019.	AUDI A3 Limuzina 1.6 TDI	Briliant Black A2A2	1598	85	2.385.520,40	20.167,50
AUTOKOMERC	19-30000-000062	12.06.2019.	AUDI A3 Limuzina 1.6 TDI	Briliant Black A2A2	1598	85	2.418.500,14	20.429,68
MANIK ACM	12N-84/85	06.12.2019.	AUDI A3 Limuzina 1.6. TDI	IbisWhite T9T9	1598	85	2.419.691,65	20.529,41
AUTOKOMERC	19-30000-000109	08.10.2019.	AUDI A4 Limuzina 2.0 TDI Stronic	IbisWhite T9T9	1968	110	4.160.041,62	35.295,08
MANIK ACM	12N-47/85	12.07.2019.	AUDI A4 Limuzina 2.0 TDI S-tronic	Briliant Black A2A2	1968	110	4.163.541,00	35.250,85
AUTOKOMERC	19-30000-000085	09.08.2019.	AUDI Q2 Sport 1.6 TDI	Briliant Black A2A2	1598	85	2.979.861,56	25.237,56
MANIK ACM	12N-42/85	19.06.2019.	AUDI Q2 Sport 1.6 TDI	IbisWhite T9T9	1598	85	2.985.205,44	25.239,15

⁸ Увидом у интернет страницу Народне банке Србије, Комисија је утврдила да је на дан 16.07.2020. године средњи курс евра износио 117,5950, доступно на: <https://www.nbs.rs/kursnaListaModul/naZeljeniDan.faces?lang=lat>

⁹По средњем курсу НБС на дан издавања фактуре

Такође, Комисија је наведеним закључцима наложила друштвима AUTOKOMERC, BROS AUTO и MANIK-ACM да доставе и копије Бизнис планова за 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. годину за производе/аутомобиле марке „Audi”, што су она и учинила.

Увидом у достављене бизнис планове, Комисија је утврдила да постоји бизнис план за сваког дилера за сваку од наведених година, те да су достављени планови по садржају врло слични бизнис плану „Autokomerc Centar Aerodrom Biznis plan за 2019.“ пронађеном приликом спровођења ненајављеног увиђаја у просторијама друштва PORSCHE SCG, а који је претходно детаљније анализиран. Наиме, достављени планови садрже описане делове који се односе на бројеве возила као и на марже и бонусе, али су бројеви возила, односно проценти (негде и називи маржи) другачије изражени у различитим бизнис плановима. Наведене разлике не представљају чињенице које су такве да би утицале на другачије виђење ствари, па их Комисија овде није детаљније анализирала.

Такође, прегледом годишњих бизнис планова, за период 2016.-2019. година, уочено је да је у овим годинама, за сваког дилера, предвиђена и графички обележена територија на којој дилер продаје возила (у виду затамњених поља на мапи Републике Србије, без територије Косова). У појединим бизнис плановима, ово је изричито наведено на страници са мапом територије Републике Србије и списком продајних територија обележено као „регионална подела тржишта“. Прегледом достављених бизнис планова, уочава се да у бизнис плановима за 2020. годину није садржана мапа са обележеним територијама.

Конкретно, у бизнис плану за 2017. и 2018. годину, испод списка општина које покрива дилер, црвеним словима је наглашено „Ван уговорне области, забрањена је организована продаја возила као и све маркетинг активности“. У појединим бизнис плановима који су достављени Комисији, подвучене су речи „забрањена је организована продаја“ на наведеној страни бизнис плана. У појединим плановима за 2019. годину, претходна фраза је замењена изразом „Сваки дилер је у обавези да организује своје продајне и маркетиншке активности тако да искористи пун потенцијал тржишта у својој уговорној области.“

Електронска пошта Странака у поступку

Приликом спровођења ненајављеног увиђаја у просторијама друштва PORSCHE SCG, Комисија је копирала базу електронске поште са рачунара законског заступника друштва, као и двоје запослених на пословима директор бренда (Audi) и регионални координатор за бренд (Audi).

Прегледом форензичке копије базе електронске поште, пронађени су мејлови размењени између странака у поступку, те је увидом у исте утврђено да дилери од друштва PORSCHE SCG, као лиферанта, траже и добијају одобрења за попусте које даље нуде купцима у виду додатне подршке. У наставку је издвојено неколико мејлова који служе као пример описаног модела пословања.

1. Преписка из маја 2019. године,¹⁰ где је дилер AUTOKOMERC тражио одобрење максималне подршке коју PORSCHE SCG може да одобри, са понудом малопродајне цене ка купцу у мејлу. У одговору на овај мејл, запослени из PORSCHE SCG одговара да „Импортер може одобрити додатну подршку од 3% на цену из Система“.

¹⁰ Преписка између запосленог у Аутокомерц-у и запослених у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: Додатна подршка за возило Q8“ од 3.05.2019. године.

2. Преписка из маја 2019. године,¹¹ где је дилер MANIK-ACM тражио одобрење максималне цене коју PORSCHE SCG може да одобри, са предлогом попушта који се одобравају на цену наведену у мејлу. У одговору на овај мејл, запослени из PORSCHE SCG одговара да потврђује попусте и наводи износе одобрених попушта, а у прилогу се налази „Табела за одобрење попушта – АЦ Маник С3 164063, А4 164020, Q3 163910 Малис“.
3. Преписка из новембра 2019. године,¹² где дилер BROS AUTO тражи додатну подршку за конкретно возило од PORSCHE SCG, у којој на захтев запосленог у PORSCHE SCG доставља цену по којој је возило продато и разлику те цене и препоручене акцијске цене. Дилеру је одобрена упола мања подршка од оне која је тражена.
4. Преписка из јуна 2020. године,¹³ где дилер AUTOKOMERC тражи од PORSCHE SCG потврду за одобрење попушта од 10% од цене по ценовнику за конкретног купца. У одговору на овај мејл, запослени PORSCHE SCG одобрава попуст од 10%.
5. Преписка из августа 2020. године,¹⁴ где дилер тражи додатну подршку за конкретног купца од PORSCHE SCG. У одговору на мејл, PORSCHE SCG одобрава тражену подршку од 3%.
6. Преписка из априла 2019. године,¹⁵ где дилер AUTOKOMERC саопштава своју минималну зараду за конкретно возило и тражи 1% подршке од PORSCHE SCG, коју PORSCHE SCG одобрава у траженом износу.
7. Преписка из марта 2019. године,¹⁶ којом PORSCHE SCG обавештава све дилере бренда Audi да је, с обзиром на нов начин рачунања цена, потребно прилагодити начин обрачунавања подршки, при чему свима прослеђује табелу за одобрење подршке. У наставку преписке се наводи колика ће бити основна маржа дилера за које моделе, као и да ће све цене (ка купцу и ка дилеру) бити приказане по ценовнику. Преписка не садржи прилоге у виду два документа која се помињу и за које се наводи да садрже препоручене цене ка купцу.

Осим тога, прегледом форензичке копије базе електронске поште, пронађени су мејлови размењени између друштва PORSCHE SCG и његовог повезаног лица, друштва INTER AUTO S. Увидом у ове мејлове, утврђено је да се и у односу са повезаним лицем користи исти модел понашања, односно да и овај дилер од друштва PORSCHE SCG, као лиферанта, тражи и добија одобрења за попусте које даље нуди купцима у виду додатне подршке. У наставку је издвојено неколико мејлова који служе као пример описаног модела пословања.

1. Преписка из априла 2019. године,¹⁷ где је дилер INTER AUTO S тражио од PORSCHE SCG да размотри додатну подршку за конкретно возило уз назнаку цене ка купцу, на које је PORSCHE SCG одобрио додатних – 3% подршке.
2. Преписка из јула 2020. године,¹⁸ где запослени друштва PORSCHE SCG објашњава новој запосленој друштва INTER AUTO S поступак са табелом одобрења подршке, у којој

¹¹ Преписка између запосленог у Маник-АЦМ и запослених у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: Шаблон за одобрење попушта – АЦ Маник С3 164063, А4 164020, Q3 163910 Малис“ од 27.05.2019. године.

¹² Преписка између запосленог у Брос Ауто и запослених у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: [EXT] А6 164243 – Плутос“ од 4.11.2019. године.

¹³ Преписка између запосленог у Аутокомерц-у и запослених у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: [EXT] Упит за куповину 9 возила АДИДАС-АЛД“ од 16.06.2020. године.

¹⁴ Преписка између запосленог у Брос Ауто и запослених у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: [EXT] Упит додатна подршка“, од 5.08.2020. године.

¹⁵ Преписка између запосленог у Аутокомерц-у и запослених у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: Додатна подршка AudiQ5 163219“ од 12.04.2019. године.

¹⁶ Преписка између PORSCHE SCG и свих дилера бренда Audi, са предметом „РЕ: Нови начин обрачуна подршки на пакете/специјалне моделе“ од 5.03.2019. године.

¹⁷ Преписка између запосленог друштва INTERAUTOS и запосленог у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: Одобрење попушта за MesserTechnogas AudiA6 3.0 TDI 163802“ од 16.04.2019. године.

изричито наводи који су све обавезни делови табеле које је потребно попунити, при чему крајње одобрење даје импортер односно PORSCHE SCG. Као обавезна поља су наведена сва осим последња два – бруто цена ка дилеру и лице које је одобрило попуст. Између осталог, наводе се подаци о купцу и „продајна бруто цена возила по ценовнику (са попустом)“.

3. Преписка из фебруара 2020. године,¹⁹ где је дилер INTER AUTO S тражио од PORSCHE SCG одобрење попушта за конкретно возило уз назнаку цене ка купцу, на које је PORSCHE SCG одобрио попуст.

Приликом спровођења ненајављеног увиђаја у просторијама друштва AUTOKOMERC, Комисија је копирала базу електронске поште са рачунара законске заступнице друштва и запосленог на месту директора продаје овог друштва.

Прегледом форензичке копије електронске поште, пронађени су мејлови размењени између друштава AUTOKOMERC и PORSCHE SCG као лиферанта, те је увидом у исте утврђено да AUTOKOMERC од друштва PORSCHE SCG, као лиферанта, тражи и добија одобрења за попусте које даље нуди купцима у виду додатне подршке. У наставку је издвојено неколико мејлова који служе као пример описаног модела пословања:

1. Интерна преписка унутар AUTOKOMERC-а из јануара 2020. године,²⁰ у којој је прослеђена преписка са PORSCHE SCG, при чему је у мејлу од стране PORSCHE SCG назначена специјална цена за тражену конфигурацију и клијента, уз назнаку бруто цене за купца у Србији.
2. Преписка из јануара 2020. године,²¹ где је дилер AUTOKOMERC тражио од PORSCHE SCG потврду да назначена возила могу да нуде по ценама са конференције продаје, уз назнаку препоручене цене ка купцу. У одговору PORSCHE SCG је дата потврда да по наведеним условима могу да нуде возила купцима.
3. Преписка из јула 2019. године,²² којом PORSCHE SCG обавештава све дилере бренда Audi да је повећана подршка за пакет код одређеног модела, уз назнаку колика је подршка према дилеру, а колика према клијенту, у номиналном износу. У прилогу мејла се налази документ „Специјална понуда модела и пакета 2019 јул (Јул '19.)“, у којем су назначене цене - „Цена пакета по ценовнику“, уз ознаке „ка клијенту“, „Попуст Импортера ка дилеру“ и „Попуст дилера ка клијенту“.

Изјашњења странака у поступку

Утврђујући претходно изнете чињенице, Комисија је Странакама у поступку, током целог поступка давала могућност да се изјасне, а што су оне и чиниле, како приликом вршења ненајављених увиђаја, тако и у току трајања поступка.

¹⁸ Преписка између запосленог друштва INTERAUTOS и запосленог у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ:Табела попушта Q2 338003“ од 09.07.2020. године.

¹⁹ Преписка између запосленог друштва INTERAUTOS и запосленог у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: Табела за одобрење попушта – Ада 338064 Audi S6 3.0 TDI quattro Tip tronic 349 KSLunecoRentaCar“ од 26.02.2020. године.

²⁰ Преписка унутар Аутокомерц-а, којом се прослеђује преписка између запосленог у Аутокомерц-у и запослених у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: [EXT] Fwd: Импортерска подршка за нови Q7 Ultra Drive Rent a Car“ од 16.01.2020. године.

²¹ Преписка између запосленог у Аутокомерц-у и запосленог у PORSCHE SCG, са предметом „РЕ: [EXT] Цене за лагерска возила АКЦА Audi A4 лим. Advanced 2.0 ТДИ 120 KwStronic“ од 30.01.2020. године.

²² Преписка између PORSCHE SCG и свих дилера бренда Audi, са предметом „Update брошуре са специјалном понудом модела и пакета за 2019.“ од 15.07.2019. године.

Сходно члану 38. став 2. Закона, Комисија је Странкама у поступку доставила Обавештење о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у поступку на којима ће Комисија засновати решење, број 4/0-01-18/2022-3 од 28.11.2022. године (у даљем тексту: Обавештење), са позивом да се на исто изјасне. Поступајући по позиву Комисије, Странке у поступку су доставиле своја изјашњења на Обавештење.

Заједнички наводи Странака у поступку

Током поступка Странке у поступку су више пута истицале неколико аргумената у својим наводима, па је Комисија, ради прегледности и ефикасности, у овом делу све те наводе објединила, како се не би понављали.

Наиме, све Странке у поступку су више пута истицале одсуство намере да се ограничи конкуренција, непостојање примене одредби које је Комисија издвојила као потенцијална ограничења конкуренције, као и то да су цене које су комунициране између лиферанта и дилера кроз ценовнике, брошуре, преписку електронском поштом итд, само препоручене малопродајне цене.

Поред наведеног, свака од Странака у поступку је у својим изјашњењима током поступка износила одређене наводе, који су ради лакше прегледности груписани према називу друштва које је исте изнело.

PORSCHE SCG

Приликом спровођења ненајављеног увиђаја у просторијама друштва PORSCHE SCG, законски заступник, али и запослени у овом друштву, изјаснили су се на следећи начин.

Запослени у друштву PORSCHE SCG су навели да понекад постоји асистенција дилерима када се продаје већи број возила и када дилери питају за посебне цене, те да се тада углавном пита директор бренда за додатни попуст када је већи број Audi возила у питању.

Запослени, који је од 2014. године до 31.05.2020. године радио на позицији „Audi product manager“, а у тренутку вршења ненајављеног увиђаја је био запослен у друштву PORSCHE INTER AUTO S DOO БЕОГРАД,²³ је навео да опис ових послова обухвата константну комуникацију са фабриком и преговарање са фабриком о ценама када се појави неки нови модел на тржишту, комуникација са дилерима, поручивање возила у производњи, израда ценовника за комуникацију на тржишту и одржавање система који се користи у малопродаји. Појаснио је да се у малопродаји користи платформа Webwheels, директно повезана на апликацију Wheels, те да дилери на систему Webwheels могу да виде конфигурацију, цене, колико је ауто намењен да кошта према крајњем купцу и дилерску цену. Даље је навео да када се направи ценовник и када се са фабриком договори цена возила и додатне опреме, из апликације Wheels се генерише званични ценовник у ПДФ-у и он је доступан на интернет презентацији робне марке Audi за тржиште Србије www.audi.rs коју уређује PORSCHE SCG, а ценовник у ПДФ-у се шаље и свим дилерима. Појаснио је да одатле потенцијални купци могу да виде цену за моделе који су доступни, док се ка дилеру ове информације пресликавају у Webwheels и додаје се дилерска цена, како би дилер могао да види своју маржу, те да дилер у систему види исту малопродајну цену као ону која је доступна на сајту www.audi.rs. Даље је навео да су ценовници увек у ПДФ-у и да дилери увек добијају све у ПДФ-у, као и да немају уопште утицаја на цену, и додао да је дилер слободан да располаже

²³ Изјава запосленог је узета након што је законски заступник друштва PORSCHE SCG објаснио да је тренутни запослени на тој позицији још увек на обуци и да још увек није довољно ушао у посао, што је констатовано у записнику о спровођењу ненајављеног увиђаја број 4/0-01-729/2020-03.

својом маржом ако мисли да треба и може да снижава цену. Навео је нити да му је познато, нити је праћење малопродајне цене по којој дилер продаје возила било у његовом опису посла, те да дилери достављају податке о броју продатих возила, односно то се аутоматски генерише кроз систем - у реалном времену се види стање на лагеру, колико је возила продато и колико је возила заиста испоручено клијенту. У погледу извештаја о ценама и комуникацији са менаџерима, појаснио је да цене долазе директно од фабрике, и да се бизнис планом са дилерима у систему сетује максимални износ марже дилера. Појаснио је и да се бизнис план потписује за сваку годину, а да је за ово задужен директор бренда. У вези са порталом Webwheels, појашњено је да приступ имају руководиоци продаје, продавци, директори малопродајних објеката, те да порталу Wheels може да се приступи уз помоћ ИТ службе.

У вези са изјавом овог запосленог, и након читања исте, законски заступник друштва PORSCHE SCG је изјавио да је у складу са политиком PORSCHE SCG, најстроже забрањено да се са дилерима дискутује о ценама према крајњим купцима. У вези са делом изјаве „да немају уопште утицаја на цену“, истакао је да се навод односи на импортера, те да PORSCHE SCG нема право да тражи податке од дилера по којој цени је исти продао возило крајњем купцу.

Законски заступник друштва је изјавио и да наведени ценовници представљају стандардне цене производа без додатне опреме и да ни на који начин не обавезују дилера да по тим ценама продају крајњем купцу.

Након читања записника о ненајављеном увиђају, законски заступник друштва PORSCHE SCG је додатно изјавио да без обзира на могућност да се у уговорима из 2008. и 2009. године налазе одредбе које би данас или у последњих пет година могле да буду тумачене да нису у складу са позитивноправним прописима, PORSCHE SCG се у својој пословној пракси апсолутно држао свих важећих законских прописа. Даље је навео да PORSCHE SCG ни на који начин не жели нити може да одређује крајњу цену по којој неки дилер треба да прода возило, те да се годишњи бизнис план, који импортер потписује са дилером, тиче искључиво односа PORSCHE SCG и дилера и ни на који начин се не тиче односа дилера и његовог крајњег купца. Такође, навео је и да се марже и бонуси који су наведени у том бизнис плану односе на то шта дилер у послу са импортером може да заради и не ограничава га по питању његове крајње зараде. Истакао је и да је слободна воља и одлука сваког дилера по којим ценама ће возила да продају купцима и коју ће на крају малопродајну маржу да остваре.

Поднеском који је у Комисији заведен под бројем 4/0-01-35/2021-10 од 19.02.2021. године, друштво PORSCHE SCG је навело да дилерским уговорима и спорном одредбом Странке у поступку нису имале за циљ да ограниче конкуренцију, те да спорна одредба није била у примени, као и да нису наступиле штетне последице у дистрибуцији Audi возила. Даље је навело да је спорна одредба свакако измењена пре покретања поступка, да је унутар система селективне дистрибуције избор купаца слободан и постоји интензивна конкуренција, као и да је друштво PORSCHE SCG предузело и друге мере како би отклонило било какву забринутост Комисије у погледу дилерских уговора. Поднеском који је у Комисији заведен под бројем 4/0-01-18/2022-1 од 02.06.2022. године, друштво PORSCHE SCG је поновило своје наводе из дописа од 18.02.2021. године, и изразило своју спремност на потпуну сарадњу са Комисијом, а све са циљем бржег, ефикаснијег и економичнијег окончања поступка.

У поменутом поднеску PORSCHE SCG је изричито и неопозиво признао да је спорна одредба била саставни део уговора између Странака у поступку, од момента закључења уговора између друштва PORSCHE SCG и сваког од дилера, па све до 1.10.2020. године када

је иста уклоњена анексима који су дана 01.10.2020. године уговорени са свим дилерима. Даље се наводи да спорна одредба предвиђа обавезу сваког дилера да уговорне производе продаје по ценама које утврди лиферант, при чему се појам „лиферант“ односи на PORSCHE SCG, те да имајући у виду текст спорне одредбе, иста се може правно квалификовати као споразум о одређивању цене у даљој продаји (РПМ), због чега закључење спорне одредбе представља повреду Закона у смислу члана 10. став 2. тачка 1) Закона и члана 5. став 1. тачка 1) Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС“, бр. 11/2010, у даљем тексту: Уредба о вертикалним споразумима), без обзира да ли је спорна одредба примењивана у пракси, а за коју повреду је предвиђено изрицање мере заштите конкуренције.

PORSCHE SCG даље изричито и неопозиво изјављује да неће оспоравати постојање спорне одредбе, значење спорне одредбе и евентуални правни став Комисије да спорна одредба представља споразум о одређивању цене у даљој продаји (РПМ), а самим тим и повреду Закона, те да у погледу постојања, значења и правне квалификације спорне одредбе и у мери у којој исто буде обрађено у Обавештењу, односно утврђено од стране Комисије у коначном решењу којим се утврђује повреда, неће оспоравати односно да ће потврдити Обавештење, неће предлагати одржавање усмене расправе и неће улагати правнелекове против решења.

PORSCHE SCG у наставку наводи околности за које сматра да постоје у овом случају и које предлаже да Комисија узме у обзир као олакшавајуће околности приликом одмеравања евентуалне мере заштите конкуренције. Тако се указује на обустављање повреде Закона пре покретања поступка, те се наводи да је несумњиво да је спорна одредба била самоиницијативно уклоњена из уговора анексима од 01.10.2020. године, односно пре него што је Комисија покренула поступак. Истиче се да је закључење анекса и уклањање спорне одредбе било резултат ширег интерног „compliance“ процеса у оквиру PORSCHE Холдинг групе, који је отпочео крајем 2019. године. Наводи се и да је овај процес подразумевао ревизију целокупног пословања и свих интерних пословних процеса из угла прописа о заштити конкуренције у свим земљама где PORSCHE Холдинг група преко својих повезаних друштава има функцију увозника и дистрибутера возила, као што је то случај и у Србији. Додаје се да су, чим је ангажовањем саветника стручних за област заштите конкуренције PORSCHE SCG сазнао да спорна одредба представља повреду Закона, PORSCHE SCG и дилери спорну одредбу уклонили из уговора и тиме обуставили повреду Закона пре покретања поступка. Даље се наводи да је одмах по покретању поступка, а у циљу отклањања било какве сумње, PORSCHE SCG доставио и измењене бизнис планове и ценовнике, те додатно изменио Уговоре, због чега предлаже Комисији да горе наведене околности узме у обзир као олакшавајуће околности приликом евентуалног одмеравања мере заштите конкуренције.

Даље се наводи да PORSCHE SCG не спори околност да су ценовници овог друштва за „Audi“ возила садржали цене ка крајњим купцима, те да су примерци „Wheels“ и „Webwheels“ платформи садржали цене ка крајњим купцима и дилерске марже, те да је спорна одредба предвиђала да дилери уговорне производе продају по ценама које утврди лиферант, али се истиче да спорна одредба није била примењивана, односно да, иако је била саставни део уговора до 01.10.2020. године, цене ка крајњим купцима односно дилерске марже које су биле наведене у ценовницима односно платформама „Wheels“ и „Webwheels“ нису имале значење нити су примењиване као обавезујуће, већ су имале значење и дејство препоручених цена и маржи. Појашњава се да у дистрибуцији возила, увозници/произвођачи возила скоро по правилу сви послују по систему препоручених малопродајних цена, те да је код неких увозника малопродајна цена експлицитно наведена као препоручена, док код неких није. Наводи се да и друштво PORSCHE SCG послује по систему препоручених

малопродајних цена, где се дилерима представља препоручена цена за уговорне производе (цена из ценовника) као и препоручени износ марже коју дилер може да заради ако би продавао уговорне производе по тој цени, при чему је једино извесна и одређена набавна цена за дилера а све остало зависи од успеха дилера и тржишних околности. Наводи се и да је ово евидентно из ценовника PORSCHE SCG за остале брендове које увози, те да су околности које недвосмислено потврђују да спорна одредба није била примењивана: бизнис планови који потврђују да је између PORSCHE SCG и дилера важило разумевање да су цене из ценовника необавезујуће, односно препоручене цене, с обзиром да је бизнис плановима изричито дефинисано да PORSCHE SCG не може да гарантује дилеру остварење пуних дилерских маржи, јер остварење дилерске марже зависи од самог дилера и од тржишне ситуације; коначне цене по којима дилери продају уговорне производе не одговарају ценама из ценовника PORSCHE SCG, односно далеко су мање од цена из ценовника, а PORSCHE SCG готово по правилу поред редовних одобрава и додатне попусте на дилерске набавне цене јер ни нуђење „Audi“ возила по набавним ценама не гарантује сигурну продају што такође потврђује да се возила не продају по ценама из ценовника; не постоји нити је постојао механизам контроле извршења спорне одредбе, а то потврђује и изјава запосленог у PORSCHE INTER AUTO S DOO BEOGRAD, приложена уз записник о увиђају, да су цене ка крајњим купцима, које су наведене у платформама ништа друго него цене из ценовника, а да су те цене, односно дилерске марже наведене у систему, препоручене односно максималне цене/марже. Истиче се да, иако његова изјава може изазвати сумњу у погледу правог стања ствари због коришћених неодређених фраза, у светлу горе наведеног а пре свега осталих делова ове изјаве, коришћене фразе не могу имати друго значење до да су цене из ценовника препоручене цене. Наглашава се и да горе наведено произлази и из анекса од 01.10.2020. године које је Комисија одузела током увиђаја, а у чијим је преамбулама јасно наведено да анекси представљају појашњење пословне праксе установљене и постојеће на основу уговора и да имају за циљ да пруже додатна објашњења у погледу права, обавеза и одговорности страна како је предвиђено у уговорима, а да је у члану 3. Анекса наведено да PORSCHE SCG доставља необавезујуће препоручене малопродајне цене, односно да су необавезујуће препоручене малопродајне цене наведене у актуелном ценовнику овог друштва.

Даље се указује на тржишни удео марке „Audi“, те се наглашава да је спорна одредба потенцијално дејство могла имати само на јако ограниченим али део тржишта од око 2,5%, и наводи да како није постојала примена спорне одредбе у пракси, те су дилери уговорне производе продавали по ценама далеко испод цена из ценовника, PORSCHE SCG сматра да не постоје штетне последице спорне одредбе, па предлаже Комисији да наведено третира као олакшавајућу околност приликом одмеравања евентуалне мере заштите конкуренције.

PORSCHE SCG даље наводи да су предузете мере за отклањање последица учињене повреде, те да је у циљу отклањања било какве сумње, ово друштво одмах по покретању поступка, у оквиру једног од изјашњења, доставило измењене бизнис планове и ценовнике, те додатно изменило уговоре. Наводи се и да је PORSCHE SCG у међувремену изменио и платформе „Wheels“ и „Webwheels“ како би отклонио сумњу у погледу значења појмова цена и дилерских маржи, те је примере измењених страна платформи доставио уз поднесак, односно изјашњење. Наводи се да су на истим оним странама платформи које је Комисија скенирала током увиђаја, извршене измене тако да јасно буде одређено да су калкулација цена и дилерске марже само препоручене, односно да је наведена цена ка купцу препоручена цена као и да је наведена дилерска маржа препоручена дилерска маржа. Истиче се и да PORSCHE SCG и даље, путем интерног „compliance“ процеса и мера, редовно ревидира интерне процесе и одржава тренинге намењене ширењу свести о значају прописа о заштити конкуренције.

Даље се наводи да је у питању нехатна повреда конкуренције, те да је спорна одредба искључиво резултат превида и незнања и да на страни друштва PORSCHE SCG као и између Странака у поступку није постојала намера да се изврши повреда Закона, а да наведено потврђује то што су уговори закључени још давне 2007. године, односно јануара 2009. године, те да уговоре са стране PORSCHE SCG није закључио тренутни менаџмент друштва. Наводи се и да је PORSCHE SCG, у оквиру интерног „compliance“ процеса, ангажовао правне саветнике специјализоване за област заштите конкуренције тек децембра 2019. године, након чега је PORSCHE SCG постао свестан правог значења и правне квалификације спорне одредбе, и због чега је иста моментално уклоњена непосредно по сазнању друштва да иста представља повреду Закона. Даље се наводи и да су дилерски уговори достављени Комисији током секторске анализе спроведене током 2016. године без пратећих објашњења и накнадних измена спорне одредбе што разумно потврђује да у том моменту PORSCHE SCG није био свестан значења и правне квалификације спорне одредбе.

Још једном се понавља да уговори не предвиђају механизме контроле и мониторинга примене спорне одредбе, односно да је очигледно да уговори не садрже никакве одредбе којима би се друштву PORSCHE SCG дало право да контролише одређивање цена у даљој продаји од стране дилера, те да уговори не предвиђају санкције за случај непридржавања спорне одредбе, као и да кршење спорне одредбе није предвиђено као разлог за отказ уговора. Истиче се и да је спорна одредба „евидентно поприлично просте садржине“ и не предвиђа никаква додатна правила за нпр. акцијске продаје, сезонска снижења и слично.

PORSCHE SCG наводи да је ово друштво од момента покретања поступка и током целог трајања поступка, показало своју спремност на потпуну сарадњу са Комисијом, а која превазилази ниво обавезне сарадње у смислу Закона, све са циљем бржег, ефикаснијег и економичнијег окончања поступка, те је ово друштво: непосредно по покретању поступка, самоиницијативно, доставио иницијално изјашњење и том приликом доставило додатне доказе и појашњења; непосредно по покретању поступка, самоиницијативно, изменило ценовнике и бизнис планове за марку „Audi“, те додатно изменило уговоре, и доставило Комисији; пре доношења Обавештења, признало постојање спорне одредбе, те тиме и повреду Закона и прихватило да у циљу бржег, ефикаснијег и економичнијег окончања поступка не спори постојање, значење и правну квалификацију спорне одредбе, како у Обавештењу тако и у решењу.

Изјашњавајући се на Обавештење, дописом од 22.12.2022. године, заведеним у Комисији под бројем 4/0-01-18/2022-12, PORSCHE SCG је преко пуномоћника изјавио да остаје при досадашњим изјашњењима у вези са одредбама које се могу квалификовати као одређивање цена у даљој продаји, која овде неће бити поновљена.

У вези са одредбама за које је Комисија оценила да могу да представљају територијална ограничења односно поделу тржишта, PORSCHE SCG не спори закључке Комисије у Обавештењу у вези са постојањем, закључењем и правном квалификацијом члана 3. став 7. и Анекса 3 Уговора који се односе на одредбе о уговорној области. У вези са овим одредбама, ово друштво наводи да се исте могу правно квалификовати као рестриктивни споразум у смислу члана 10. Закона и члана 5. став 1. Уредбе о вертикалним споразумима. У вези са тим, PORSCHE SCG изричито и неопозиво изјављује да неће оспоравати постојање и значење одредби о уговорној територији и евентуални правни став Комисије да ове одредбе представљају рестриктивни споразум и стога повреду Закона у смислу члана 10. Закона, те да у погледу овакве правне квалификације ових одредби неће предлагати одржавање усмене расправе и неће улагати правне лекове против решења Комисије.

У вези са налазима Комисије који се односе на ценовнике, платформе Wheels/Webwheels, бизнис планове, брошуре са акцијским ценама и издвојену кореспонденцију, PORSCHE SCG истиче да у наведеним доказима изведеним у поступку у вези са одобрењем додатне подршке дилерима, нема одређивања обавезујућих цена у даљој продаји. У вези са овим, PORSCHE SCG наводи да нису узете у обзир специфичности тржишта и све околности од значаја за правилно утврђивање чињеничног стања, да документација наведена у Обавештењу не садржи обавезујуће малопродајне цене, већ препоручене малопродајне цене, затим да спорна електронска преписка између Странака у поступку нема за циљ или последицу одређивање малопродајне цене или марже дилера већ има за циљ оцену оправданости додатне подршке ка дилеру, да дилери продају и да су продавали возила по ценама које се значајно разликују од препоручених цена, да су продавали возила истог модела по различитим ценама, као и да су продавали возила купцима изван уговорне области.

Образлажући сваки од наведених аргумената, PORSCHE SCG наводи:

1. да је препоручена малопродајна цена полазна основа у дистрибуцији возила, до које се долази тако што се на износ набавне цене (бруто цене ка дилеру — БЦД) додаје препоручени/оријентациони износ основне дилерске марже. У прилог аргументу да су фактурисане цене различите од цена из ценовника PORSCHE SCG наводи да су коначне малопродајне цене фактурисане од стране дилера крајњим купцима знатно ниже од цена из Ценовника и то у просеку за око 11.000 евра а неретко и за више од 20.000 евра. Осим тога, PORSCHE SCG наводи и да су дилери продавали возила истог модела по различитим ценама.
2. да на тржишту путничких возила постоји изразита како *inter-brand* тако и *intra-brand* конкуренција, где се дилери боре за свако ново продато возило а не нужно маржу, с обзиром да већа продаја возила рађа вишеструке користи за дилере и дилерске мреже уопште;
3. да PORSCHE SCG дилерима обезбеђује два вида подршке у виду попушта на набавну цену, како би омогућило дилерима да што пре продају што више возила, и то у виду снижених акцијских цена и у виду одобрења додатне подршке, при чему истиче да се оба вида подршке примењују на набавну цену дилера а не на цену ка купцу. У погледу додатне подршке, ради се о ситуацијама у којима дилери траже од PORSCHE SCG да поред већ дате редовне подршке, додатно снизи цену возила ка дилеру, при чему додатна подршка мора бити разумна, односно сведена на неопходни ниво, јер се њеним одобравањем PORSCHE SCG одриче дела своје зараде;
4. да није тачан закључак Комисије у вези са постојањем три нивоа контроле цена односно постојањем примене спорних одредби, због тога што цене из ценовника и Webwheels платформе не представљају обавезујуће малопродајне цене већ само препоручене цене, које се разликују од коначне фактурисане цене, затим да основна дилерска маржа у бизнис плановима дилера не представља обавезујућу-зарачунату фиксну маржу дилера већ само препоручену-оријентациону вредности, да се коначне дилерске марже разликују од ових, а да се редовне и додатне подршке које PORSCHE SCG одобрава дилерима састоје у попусту на набавну цену дилера а не на коначну цену ка клијенту;
5. да издвојена преписка²⁴ не указује на одређивање или контролу малопродајне цене дилера већ представља процену оправданости одобравања додатне подршке, иако се *prima facie* може стећи утисак да одобрењем додатне подршке након увида у предлог цене ка клијенту PORSCHE SCG на посредан начин потенцијално одобрава и предлог цене ка клијенту, а нарочито када се ова преписка тумачи кроз „визир“ одредбе која предвиђа да PORSCHE SCG одређује малопродајне цене;

²⁴PORSCHE SCG се изјаснио на сваки од издвојених мејлова који су наведени у Обавештењу, иако су исти наведени само илустративно, те се Комисија због тога није детаљније бавила истима, имајући у виду да се сама повреда конкуренције у предметном поступку састоји у изичитим одредбама у уговорима са дилерима, а да се издвојеним мејловима указује на механизам поступања.

6. да из приложених доказа произлази да је, тамо где је то било могуће утврдити, фактурисана малопродајна цена била различита од предложене цене ка клијенту што потврђује да механизам одобравања додатне подршке нема за циљ нити последицу било какво одобравање и/или контролу цена те не представља примену РПМ одредбе. У погледу табеле за одобрење попушта, PORSCHE SCG је навео да је иста измењена након покретања поступка, како би се отклониле забринутости Комисије;
7. да су дилери продавали возила изван уговорене области, што се може закључити прегледом достављених фактура (и то AUTOKOMERC 6 возила, MANIK-ACM 226 возила и BROS AUTO 123 возила), тако да се не може говорити о примени одредби о уговорној територији у пракси. Поред тога, евентуално придржавање Дилера одредбама о уговорној области и одредбама бизнис плана наведеним у Обавештењу никада није контролисано од стране PORSCHE SCG нити евентуално непридржавање санкционисано.

На крају, PORSCHE SCG наводи да постоје бројне олакшавајуће околности које је Комисија дужна да узме у обзир у одмеравању мере заштите конкуренције што, посебно имајући у виду претходну праксу Комисије у упоредивим случајевима, оправдава одмеравање најниже могуће мере заштите конкуренције. У погледу олакшавајућих околности, PORSCHE SCG наводи да се ради о нехатној повреди конкуренције, као и да није постојала намера да се изврши повреда Закона. Додаје да не постоје штетне последице повреде конкуренције, а да је PORSCHE SCG самоиницијативно обуставио повреду пре покретања поступка и да је предузео мере за отклањање последица учињене повреде. Поред наведеног, истиче и да је од момента покретања поступка и током целог трајања поступка, показао своју спремност и пружио потпуну сарадњу, а која превазилази ниво обавезне и уобичајене сарадње у смислу Закона.

AUTOKOMERC

Приликом ненајављеног увиђаја у просторијама друштва AUTOKOMERC, законски заступник, пуномоћник друштва, као и запослени у овом друштву, изјаснили су се на следећи начин:

Запослени на месту директора продаје је појаснио да је у AUTOKOMERC-у запослен од августа 2019. године, а да је пре тога био запослен у PORSCHE SCG и PORSCHE LEASING-у. Даље је појаснио да AUTOKOMERC користи платформе за поручивање „Partnernet“ и „Webweels“ које припадају импортеру, односно друштву PORSCHE SCG. Навео је да када се купац одлучи за одређени модел, параметри се убацују у платформу „Webweels“, из које се након тога добија цена. Преко исте платформе се прати кретање нарученог аутомобила до Будимпеште, и када исти буде на локацији у Будимпешти, преузима се и довози у Београд. Појаснио је да се цена ка купцу одређује у односу на тржишне услове, а у односу на ценовник, односно да некад фабрика даје подршку за одређене пакете опреме коју они даље преносе на купце, а то може бити и 5-8% од цене. Истакао је да се цена дефинише преко брошура које се AUTOKOMERC-у достављају путем платформе „Partnernet“.

Даље је појаснио да је цена возила која се наплаћује крајњем купцу, заправо цена возила приказана у „Webweels“-у, а коју даје PORSCHE SCG у складу са ценовником, те да се иста умањује за попуст који даје фабрика као подршку или уколико постоји акција на одређени модел. Навео је и да је платформа „Partnernet“ заправо програм путем којег импортер комуницира са свим дилерима и преко којег се улази у програм „Webweels“, те да у „Partnernet“-у некада буде и комуникације о ценама возила, најчешће везано за возила која дуго стоје на лагеру, па им је снижена цена.

Запослена на месту продавца у AUTOKOMERCU је појаснила како изгледа поступак продаје возила, те навела да након што купац изабере одређено возило, конфигурација возила се уноси у платформу „Webweels“ која затим избацује цену која представља цену из ценовника коју крајњи купац плаћа AUTOKOMERCU. Појаснила је да цене возила приказане на аутомобилима изложеним у салону представљају цене из ценовника, те да се приликом одређивања цене крајњим купцима, цена из ценовника може умањити уколико постоји подршка импортера за одређене пакете или попуст за одређени модел, и истакла да се наведени попуст дилерима доставља периодично путем платформе „Partnernet“ и као пример изнетог показала документ који носи назив „Пакети за 2021. годину“.

У вези дела изјашњења запосленог на месту директора продаје, пуномоћник (који је уједно и власник) друштва AUTOKOMERC, је навео да је исто конфузно и недовољно јасно. Даље је навео да се 99% возила продаје испод цена из ценовника а не по ценовнику, те да поред подршке коју даје фабрика на возила и пакете, цену према купцу формира и умањује дилер, што доказује доста фактура које је AUTOKOMERC приложио. Истакао је да је AUTOKOMERC принуђен да цену умањује и зато што неки дилери из мреже, поготово дилери импортера продају аутомобиле купцу без марже, тако да није тачно да се цена ка крајњем купцу умањује само када AUTOKOMERC има подршку импортера, већи када нема подршке на терет дилерске марже а у циљу постизања конкурентне понуде у мрежи. Истакао је да су запослени који су дали претходна појашњења у AUTOKOMERC почели недавно са радом на тим позицијама, те је нагласио да крајњу цену према купцу одређује дилер на терет своје марже, а у непосредним преговорима са клијентом, у односу на конкуренцију у мрежи, што се види у оствареној маржи која је испод половине у односу на уговорену.

Поднеском који је у Комисији заведен под бројем 4/0-01-35/2021-12 од 25.02.2021. године, AUTOKOMERC је навео да дилерски уговор који је ово друштво, као дилер, закључило са друштвом PORCNE SCG, као лиферантом, 02.04.2007. године, као и сви припадајући анекси, представљају адхезионе, типске уговоре чије је основне и обавезне елементе сачинило друштво PORCNE SCG. Даље се наводи да AUTOKOMERC, као дилер и као уговорна страна са несразмерно слабијом преговарачком снагом није могао да утиче на измену уговорних одредби, већ је постојала само могућност да у потпуности одустане од сарадње са друштвом PORCNE SCG или да садржину уговорених одредби прихвати, из чега произлази да се аутономија и слобода уговарања AUTOKOMERC-а (као основних начела било ког уговорног односа), у овом уговорном односу свела на избор да се приступи или не приступи том уговорном односу иако фактички није постојала могућност да се не приступи јер је такав понуђени унапред припремљен уговор једини пут за задовољење оправданих потреба AUTOKOMERC-а. Истиче се и да се, у одсуству преговора о условима и садржини уговора пре његовог достављања на потпис од стране лиферанта као друге уговорне стране, огледа и у одсуству аутономије воље и слободе уговарања AUTOKOMERC-а у овом уговорном односу.

AUTOKOMERC даље наводи да је чињеница из које се јасно види да неприхватање закључења понуђеног уговора није могло представљати алтернативу, те да је AUTOKOMERC, иако свестан немогућности да измени одредбе уговора и анекса који су му достављани на потпис, при сваком достављању документа који садржи одредбе којима се уређују односи између њега као дилера и PORSCHE SCG као лиферанта, улагао писмене приговоре на одредбе које нису у складу са законима који регулишу слободно тржиште на територији Републике Србије, и да је увек добијао одговор: узми или остави.

Даље се наводи да се, због немогућности да своје уговорене, партнерске односе који могу бити предмет Закона, реши међусобним договором са PORSCHE SCG, AUTOKOMERC обраћао директно централу, односно фабрици целе Volkswagen групације, а све у циљу

решавања спорних уговорних одредби и односа, и од којих је добијано уверење писменим путем да ће се наведени проблем решити, а што се није десило. Истиче се да би свако евентуално одбијање да се закључи уговор са јединим лиферантом значило не само значајно угрожавање пословних интереса AUTOKOMERC-а и његовог успешног пословања на тржишту, већ буквално затварање објекта у чију је инфраструктуру, која је морала бити рађена по стандардима баш тог лиферанта, уложено више милиона евра, а не може бити коришћена за другу намену, тако да не потписивање „сервираних уговора“ није била алтернатива.

AUTOKOMERC у наведеном допису даље истиче да се у анексу уговора из октобра 2020. године наводи да поштовање важећих националних и интернационалних одредаба спада у најважнија начела партнерске сарадње у циљу обезбеђења привредног и одрживог развоја, те да регуларна пословна пракса и усаглашеност пословања са прописима и процедурама, тј. поштовање и придржавање закона представљају битне саставне делове културе пословања увозника Volkswagen групације. Даље се наводи да AUTOKOMERC сматра да је лиферант као састављач уговора са спорним одредбама био у обавези да уговоре које намеће усклади са законима Републике Србије, а све у складу са горе прокламованим начелима, те да је и једини одговоран за постојање одредби у истом које су забрањене законима Републике Србије. Истиче се и да се спорни члан уговора налази само на папиру, али да ниј епрактикован у пракси, што се да видети из просечних остварених маржи, које су далеко мање од оних предвиђених у бизнис плановима, а из чега и произлази да је управо постојала тржишна конкуренција, односно борба дилера ценама која је довела до смањења маржи.

AUTOKOMERC наглашава да треба имати у виду да је, с обзиром на тржишну и финансијску снагу AUTOKOMERC-а, као и обим промета, како уопште на тржишту аутомобила Републике Србије, тако и у оствареном промету „Audi“ возила, допринос AUTOKOMERC-а у обиму претпостављене повреде конкуренције знатан, те наводи статистичке податке који се односе на учешће AUTOKOMERC-а у укупном броју продатих нових возила свих брендова на територији Републике Србије у 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. години.

Изјашњавајући се на Обавештење, дописом од 12.12.2022. године, заведеним у Комисији под бројем 4/0-01-18/2022-09, AUTOKOMERC је преко пуномоћника истакао да је Комисија заснивала утврђено чињенично стање на незнатном броју докумената, који нису довољни за утврђивање правилног чињеничног стања, обрасца понашања и устаљене праксе пословања. Даље наводи да се сви видови комуникације између овог друштва и PORSCHE SCG односе на препоручене цене, као и да приликом одређивања цене према крајњем купцу AUTOKOMERC само иницијално узима у обзир препоручену цену од стране лиферанта. Истиче и да је због веома активне и изражене „интра бренд“ конкуренције између Ауди дилера у Србији, која је у случају AUTOKOMERC-а још додатно изражена услед постојања другог Ауди дилера у непосредној близини, ово друштво је већину возила у посматраном периоду продао по ценама знатно нижим од цена препоручених од стране лиферанта, као и да је у наведеном периоду остваривао ниже марже од препоручених. Истакао је и да AUTOKOMERC у циљу постизања продаје, додатно снижава цену у малопродаји, понекад чак и у толикој мери да је крајња остварена малопродајна цена ка клијенту нижа од дилерске улазне цене, односно да се возила продају са минусом, при чему клијент добија најповољнију могућу цену и ни на који начин му се не наноси штета.

AUTOKOMERC истиче и да се спорни члан уговора налази само на папиру и да се није примењивао у пракси и да је нејасно зашто Комисија није извела доказе којима би се показало да конкуренција постоји. Додаје и да није доказано да је постојала намера

AUTOKOMERC-a да својим пословањем ограничи конкуренцију на штету крајњих потрошача.

Изјашњавајући се на део Обавештења који се односи на фактуре, AUTOKOMERC наводи да су сви случајеви које је Комисија издвојила били акцијски модели којима је услед постојања акције, препоручена малопродајна цена а самим тим и препоручена маржа дилера већ у толикој мери снижена да дилер нема економски интерес да наведена акцијска возила продаје по ценама нижим од препоручених акцијских. Даље наводи да и упркос томе, дилери иду чак и испод ових акцијских малопродајних цена ради испуњења планова према лиферанту.

У вези са брошурама које је PORSCHE SCG периодично достављао, AUTOKOMERC наводи да је цена наведена у брошурама означена као препоручена цена и да није постојала намера повреде конкуренције ни штетне последице по потрошаче.

Након достављања изјашњења на Обавештење, уз допис заведен у Комисији под бројем 4/0-01-18/2022-12 од 22.12.2022. године, AUTOKOMERC је доставио и извештај о продаји „Audi“ возила, оствареним маржама и тржишном учешћу AUTOKOMERC-a, табеларно приказане за 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. годину, те поновио наводе изнете у Обавештењу о адхезионим уговорима и слабијој преговарачкој снази, уз истицање навода да већ скоро тридесет година послује као представник једног брэнда, због чега би непотписивање уговора значило значајно угрожавање пословних интереса овог друштва и његовог успешног пословања на тржишту.

MANIK-ACM

Поднеском који је у Комисији заведен под бројем 4/0-01-35/2021-19 од 29.04.2021. године, MANIK-ACM је навео да је ово друштво као дилер, дана 05.01.2009. године, закључило типски дилерски уговор са привредним друштвом PORSCHE SCG, као лиферантом/увозником којим је предвиђено да наведено привредно друштво преноси право и обавезу да на територији Републике Србије MANIK-ACM продаје уговорне производе, односно производе марке „Audi“, као и да обезбеђује сервис клијената. Даље се наводи да је приликом приступања уговору, његову спорну одредбу члана 14. став 2. MANIK-ACM тумачио на начин да им увозник даје само препоручене малопродајне цене уговорених производа, а не да утврђује фиксну цену производа. Истиче се да је наведено закључено из осталих одредби уговора, и тако су и продавани уговорени производи купцима. Наводи се и да у уговору и пропратним прилозима који чине саставни део уговора нигде није била наведена фиксна цена уговорних производа, нити је предвиђена било каква врста контроле од стране лиферанта за примену одредбе члана 14. став 2. Закљученог уговора. Даље наводи да није била прописана уговорна казна, нити пенал за кршење предметне одредбе нити је кршење те одредбе могло да доведе до раскида уговора од стране лиферанта, за разлику од повреде других одредби уговора.

MANIK-ACM је даље навео да је у свим бизнис плановима, које договара заједно са лиферантом за сваку календарску годину и који чине саставни део уговора, децидно наведено да импортер/увозник не може да гарантује дилеру остварење пуних дилерских маржи, већ само бруто цену ка дилеру, јер остварење дилерске марже зависи од самог дилера, као и од тржишне ситуације. Истиче да се и из фактура може видети да постоји значајна разлика између цена по којима су куповали уговорене производе од увозника у односу на цене по којима су исте производе продавали својим крајњим купцима. Даље наводи да није била уговорена фиксна цена производа, па се спорна одредба није ни фактички примењивала у смислу да је увозник одређивао цене производа, већ је давао препоручене цене продаје возила марке „Audi“, које је онда MANIK-ACM одређивао

самостално, у складу са стањем на тржишту. MANIK-АСМ истиче и да је дана 01.10.2020. године, односно пре покретања поступка од стране Комисије, закључен Анекс бр. 1 дилерског уговора чији је циљ био да пружи додатна објашњења у погледу права, обавеза и одговорности уговорних страна које су предвиђене у дилерском уговору. Наводи да је тако у члану 3. став 2. наведеног Анекса уговорено да ће увозник доставити препоручене малопродајне цене, односно необавезујуће препоручене малопродајне цене наведене у актуелном ценовнику друштва PORSCHE SCG, с тим да задржава право да утврди максималне малопродајне цене за уговорне производе, које дилер током даље продаје не може прекорачити. Наглашава се да је том одредбом Анекса измењена и прецизирана и спорна одредба члана 14. дилерског уговора како би се иста ускладила са стварном вољом уговорних страна и стварним стањем по питању цена по којима су се уговорени производи заиста и продавали.

Изјашњавајући се на Обавештење, дописом од 19.12.2022. године, заведеним у Комисији под бројем 4/0-01-18/2022-10, MANIK-АСМ је истакао да је спорна одредба из члана 14. став 2. уговора са PORSCHE SCG тумачена и примењивана у складу са осталим одредбама уговора и то на начин да PORSCHE SCG, као лиферант, даје само препоручене малопродајне цене уговорених производа, а не да утврђује фиксну цену производа. Даље наводи да уговарање фиксне цене производа није била интенција уговорних страна, као и да се спорна одредба није фактички ни примењивала, те да је PORSCHE SCG давао препоручене цене продаје возила марке „Ауди“, кроз ценовнике, које су онда дилери одређивали самостално према крајњим купцима, у складу са стањем на тржишту.

Истакао је и да је у бизнис плановима који се уговарају за сваку календарску годину изричито наведено да импортер/увозник не може да гарантује дилеру остварење пуних дилерских маржи, већ само бруто цену ка дилеру, јер остварење дилерске марже зависи од самог дилера, као и од тржишне ситуације.

У погледу навода Комисије да су дилери продавали возила по готово истим ценама, MANIK-АСМ је истакао да иако нису били упознати са условима које су други дилери имали, уколико се пође од чињенице да су препоручене, максималне цене исте и јавно објављене, сваки дилер покушава да прода возило по што већој цени и тиме добије што бољу маржу јер од ње зависи профит целокупног посла, те није необично да су цене приближно исте. Додаје и да ово не значи да нису били слободни да умање цену према крајњим купцима, већ да нико није хтео да умањи своју маржу, а тиме и свој профит.

MANIK-АСМ наводи да су приближно исте цене на тржишту за идентичне производе различитих дистрибутера присутне у свим индустријама и да ово не значи да су последица ограничавања конкуренције, већ пословне политике дистрибутера да зараде што већи профит у односу на набавну и препоручену цену и услове на тржишту.

У погледу платформи за поручивање возила, наводи да су поручивање возила бренда „Ауди“ преко платформе лиферанта „Webwheels“ коју су користили разумели као средство преко којег могу да виде конфигурације, препоручене цене и своју маржу коју остварују у складу са уговором, те на тај начин да олакшано могу исту да обрачунају, а не као средство одређивања и контроле цена од стране лиферанта.

У погледу навода Комисије који се односе на потенцијално ограничење територије, MANIK-АСМ наводи да је тачно да је било уговорено да ће уговорене производе продавати искључиво унутар уговореног подручја, али оспорава закључак Комисије да су на основу тога могли разумно да очекују да су заштићени од конкуренције, јер таква обавеза није постојала за лиферанта, односно није било уговорено да лиферант неће дозволити другим дилерима да продају на истој територији.

MANIK-ACM истиче и да су уговорне одредбе промењене пре покретања поступка и да је новим анексима прецизирана одредба о цени тако да одговара стварном стању ствари.

BROS AUTO

Поднеском који је у Комисији заведен под бројем 4/0-01-35/2021-13 од 03.03.2021. године, BROS AUTO је навео да је дилерски уговор који је потписао са PORSCHE SCG измењен пре покретања поступка контроле од стране Комисије, те да овај орган треба посебно да цени ову чињеницу. Даље се наводи да интенција уговорних страна по овом уговору никада није постојала, односно интенција да се наруши или чак елиминише ценовна конкуренција на нивоу малопродаје, односно ценовна конкуренција која би могла да постоји између дилера овог бренда када би они самостално одређивали цене у даљој продаји. Истиче се да наведени члан уговора никада није примењиван у пракси, те су ради примера наведеног, достављени уговори о продаји нових возила дилера BROS AUTO са пратећим фактурама, из којих се, како се наводи, види да је цена између дилера и крајњег купца одређена слободно, и да је купцима чак смањивана укупна цена возила на име поклона у виду сервиса или зедеp заштите. Наводи се и да је из достављених уговора са пратећим фактурама, као и из наведене писане документације видљиво да је купопродајна цена возила марке Audi одређивана по законима понуде и тражње, и да возила уопште нису продавана клијентима по ценама које је одредио PORSCHE SCG.

Изјашњавајући се на Обавештење, дописом од 12.12.2022. године, заведеним у Комисији под бројем 4/0-01-18/2022-07, BROS AUTO је преко пуномоћника поновио наводе из поднеска број 4/0-01-35/2021-13 од 03.03.2021. године.

Комисија је приликом утврђивања чињеничног стања пажљиво ценила и анализирала сваки од изнетих навода Странака у поступку, те се у наставку решења изјашњава на наводе који су релевантни за предмет овог поступка.

Налази и оцена Комисије

Анализом и оценом сваког доказа у списима предмета појединачно и заједно са другим доказима, Комисија је утврдила следеће:

Друштво PORSCHE SCG је са свим дилерима бренда „Audi“ закључило типске дилерске уговоре, и то са друштвом Аутокомерц 2007. године,²⁵ BROS AUTO 2009. године²⁶ и Маник 2009. године.²⁷ Наведени уговори садрже одредбу којом се дилери обавезују да продају производе по цени коју одреди лиферант, односно PORSCHE SCG, као и одредбу којом се сваком дилеру одређује територија на којој је овлашћен да продаје производе (а која је ужа од територије Републике Србије). Наведене уговорне одредбе су биле на снази од датума закључења сваког појединачног уговора, а престале су да важе ступањем на снагу Анекса 1 закљученим између друштва PORSCHE SCG и дилера 01.10.2020. године.

²⁵ Дилерски уговор са друштвом AUTOKOMERC закључен 09.03.2007. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 38/07 од 09.03.2007. године а код друштва AUTOKOMERC под бр. 03/07 од 02.04.2007. године

²⁶ Дилерски уговор са друштвом BROSAUTO закључен 01.01.2009. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 11/09 од 02.02.2009. године а код друштва BROSAUTO под бр. 22/09 од 10.04.2009. године

²⁷ Дилерски уговор са друштвом MANIK-ACM закључен 05.01.2009. године, а заведен код друштва PORSCHE SCG под бр. 17/09 од 05.03.2009. године а код друштва MANIK-ACM под бр. 20/09 од 19.03.2009. године

Уговоре идентичне садржине, PORCHE SCG је закључивао и са својим повезаним лицем, друштвом INTER AUTO S. Иако се повезани учесници на тржишту, у складу са чланом 5. Закона сматрају једним учесником, те поменуто друштво са становишта заштите конкуренције међусобно не могу да закључе рестриктивни споразум, Комисија је присуство ових одредби у уговорима са повезаним лицем ценила као део шире пословне стратегије контроле цена. С једне стране, имајући у виду да су уговори типски и да је модел пословања идентичан и стандардизован приликом продаје возила брэнда „Audi”, PORCHE SCG је у свом пословању могао да рачуна на то да његово повезано друштво, дилер INTER AUTO S, неће трпети конкурентски ценовни притисак од других дилера возила брэнда „Audi”. С друге стране, сви дилери поменутог брэнда су могли у свом пословању да рачунају на то да неће међусобно, као ни од повезаног друштва PORSCHE SCG трпети конкурентски притисак у погледу цена ка крајњим купцима, а нарочито на територији коју су уговорили дилерским уговором.

Саставни део уговора су били и ценовници које је PORCHE SCG достављао дилерима и који су садржали цене за крајње купце. Ценовници садрже цене „са царином и ПДВ-ом“ за сваки модел аутомобила, као и списак стандардне опреме за исте, те списак и ценовник додатне опреме, такође „са царином и ПДВ-ом“. Саставни део целине пословног односа PORCHE SCG са дилерима су били и бизнис планови, у којима је разрађена „регионална подела тржишта“, а у неким од њих (за поједине године) су уочене и напомене да је ван уговорне области забрањена организована продаја возила као и све маркетинг активности, као и бонус за продају на територији.

Поред наведених материјалних доказа, Комисија је пажљиво анализирала и ценила и изјашњења Странака у поступку, дата током целог поступка, нарочито ценећи да ли су иста у складу са осталим изведеним материјалним доказима у поступку.

Наиме, ценећи појединачне али истоветне наводе Странака у поступку, Комисија исте није прихватила и истиче да одсуство намере и примена, односно непримењивање спорних уговорних одредби, код најтежих облика повреде конкуренције као што је одређивање цена у даљој продаји, нису од значаја за постојање саме повреде. Наиме, у конкретном случају типски уговори који представљају сагласност воља уговорних страна садрже експлицитне, више него разумљиве уговорне одредбе којима се уговара обавеза дилера да уговорне производе продаје по ценама које утврди лиферант, и то на уговорној територији, а што је додатно стимулисано бонусом за продају на уговореној територији предвиђеним бизнис плановима за сваког дилера.

Имајући у виду наведено, чак и када би се прихватило да је повреда конкуренције у конкретном случају учињена нехатно, и да спорне уговорне одредбе нису примењиване, те да услед тога нису настале негативне последице, одлука Комисије о постојању повреде конкуренције у конкретном случају не би била другачија. Све релевантне околности су посебно цењене приликом одмеравања мере заштите конкуренције.

Наиме, у складу са установљеном праксом Комисије, која је потврђена од стране Управног суда, одређивање цене у даљој продаји се сматра ограничењем конкуренције „по циљу“. Ограничења конкуренције „по циљу“ су таква да по самој својој природи нарушавају односе између учесника на тржишту и по правилу, имају висок потенцијал да ограниче конкуренцију, због чега није ни потребно доказивати последице оваквих понашања на тржишту. С обзиром на то да је реч о рестриктивним споразумима чије постојање је супротно Закону, без обзира на чињеницу да ли су примењени или не, ова околност и није од значаја за постојање саме повреде конкуренције, јер су код таквог стања ствари, одредбе могле бити примењене у било ком тренутку током свог важења. Са друге стране, анализом

електронске поште прикупљене приликом ненајављених увиђаја код странака у поступку, Комисија је утврдила да су лиферант и дилери комуницирали крајњу цену ка купцу, и то у номиналном износу, што је додатно створило могућност контроле и утицаја на цену дилера ка купцу од стране лиферанта.

Када је у питању навод Странака у поступку да се заправо ради о препорученим малопродајним ценама, Комисија оцењује да у ситуацији постојања уговорне одредбе којом се купци (у овом случају дилери) обавезују да даље продају робу по ценама које одреди продавац (у овом случају лиферант), или када постоји подстицај/казна за поштовање/непоштовање таквог договора, назив цене намењене крајњем купцу коју лиферант доставља дилеру, односно да ли иста садржи реч „препоручена“ или не, у конкретном случају не доприноси другачијој одлуци Комисије. Код таквог стања ствари, свака цена постаје обавезна и губи својство „препоручене“.

Имајући у виду наведено, Комисија није прихватила ове наводе Странака у поступку, пре свега јер су исти у супротности са осталим доказима изведним током поступка, као и утврђеним чињеничним стањем.

Наводе запослених у друштву PORSCHE SCG да понекад постоји асистенција дилерима када се продаје већи број возила и када дилери питају за посебне цене, те да се тада углавном пита директор брэнда за додатни попуст када је већи број Audi возила у питању, Комисија је прихватила, и оценила их као тачне и у складу са осталим изведеним доказима.

Такође, и наводе запосленог, који је од 2014. године до 31.05.2020. године радио на позицији „Audiproductmanager“, а у тренутку вршења ненајављеног увиђаја је био запослен у друштву PORSCHE INTER AUTO S DOO BEOGRAD, у делу који се односи на одређивање цене од стране лиферанта крајњим купцима, Комисија је прихватила, и оценила их као тачне и у складу са осталим изведеним доказима током поступка.

Комисија није прихватила наводе законског заступника друштва PORSCHE SCG, дате у вези са изјавом овог запосленог, и након читања исте, пре свега јер су исти контрадикторни каснијим изјавама овог друштва, и у супротности са осталим изведеним материјалним доказима и утврђеним чињеничним стањем.

Наводе друштва PORSCHE SCG да је спорна одредба измењена пре покретања поступка, Комисија је прихватила, и исте је, са свим другим мерама које је ово друштво добровољно предузело са циљем бржег, ефикаснијег и економичнијег окончања поступка, нарочито имала у виду и ценила приликом одмеравања мере заштите конкуренције одређене овом друштву. Када су пак у питању више пута изнети наводи да нису наступиле штетне последице, Комисија још једном истиче да по својој природи, свако нарушавање конкуренције има штетне последице, али да се, у овом конкретном поступку имајући у виду да се ради о повреди по циљу, Комисија није њима бавила, односно није исте утврђивала.

Комисија је прихватила и наводе друштва PORSCHE SCG изнете у поднеску који је у Комисији заведен под бројем 4/0-01-18/2022-1 од 02.06.2022. године, оцењујући их као тачне и у складу са осталим материјалним доказима и утврђеним чињеничним стањем, и исте је узела у обзир приликом одмеравања мере заштите конкуренције.

У погледу навода друштва PORSCHE SCG да су спорне уговорне одредбе моментално уклоњене непосредно по сазнању друштва да исте представљају повреду Закона, Комисија напомиње да је због уговорних одредби којима се одређују цене у даљој продаји, у периоду од неколико година пре него је ово друштво изменило своје уговоре са дилерима, Комисија

код неколицине учесника на тржишту утврдила постојање повреде конкуренције и одредила мере заштите исте, при чему је у једном поступку због исте врсте повреде конкуренције кажњен други дилер аутомобила у погледу брэнда возила из исте групације којој припада PORSCHE SCG. Због наведеног, иако подржава напоре друштва да усклади своје пословање са позитивним прописима, Комисија сматра да је оваква реакција друштва требало да уследи много раније, нарочито имајући у виду да друштво PORSCHE SCG припада глобалној групацији, те да иста правила важе и на тржишту Европске уније, па и шире. Комисија ову околност није ценила као одсуство сарадње током поступка, већ само као појашњење у вези са реакцијом друштва PORSCHE SCG да се усклади са важећим прописима.

Када су у питању ови наводи друштва PORSCHE SCG, Комисија истиче да је исте прихватила као тачне, те да су исти поткрепљени изведеним доказима. Како друштво PORSCHE SCG овим наводима не спори постојање повреде конкуренције која је предмет овог поступка, већ постојање исте практично признаје, Комисија је ове наводе друштва третирали као сарадњу са Комисијом, те је исте нарочито узела у обзир приликом одмеравања мере заштите конкуренције.

Комисија је размотрила наводе друштва PORSCHE SCG који се односе на околност да су цене у ценовницима, брошурама и на платформама препоручене те да се исте разликују од крајњих фактурисаних цена, да су марже оквирне а не фиксирани, да дилери продају возила на уштрб своје марже, а да постоји интензивна конкуренција на тржишту. Чак и када би се поједини од ових навода могли прихватити, они нису од утицаја на постојање повреда конкуренције. Међутим, одсуство саме примене експлицитних уговорних одредби којима се одређују цене у даљој продаји могу се ценити као олакшавајуће околности, што је Комисија и имала у виду приликом одмеравања мере заштите конкуренције. Када су пак у питању наводи овог друштва да није тачан закључак Комисије у вези са постојањем три нивоа контроле цена, Комисија напомиње да исто никада није ни било закључено од стране Комисије везано за постојање повреде конкуренције, већ је само потенцијални пример како би, на основу утврђеног чињеничног стања, могао да изгледа механизам за праћење и контролу малопродајних цена. Што се тиче навода да издвојена препискана указује на одређивање или контролу малопродајне цене дилера већ представља процену оправданости одобравања додатне подршке те да је табела за одобрење попушта измењена након покретања поступка, Комисија још једном указује да поред уговорних одредби, назив цене намењене крајњем купцу коју лиферант доставља дилеру, односно да ли иста садржи реч „препоручена“ или не, у конкретном случају не доприноси другачијој одлуци Комисије, при чему је, сходно издвојеној електронској преписци, неспорна комуникација дилера са лиферантом о ценама за крајње купце.

У погледу навода овог друштва који се односе на дужност Комисије да у одмеравању мере заштите конкуренције узме у обзир околности, посебно имајући у виду своју претходну праксу у упоредивим случајевима, Комисија напомиње да се мера заштите конкуренције одређује у сваком конкретном случају, а да на висину мере заштите конкуренције утиче низ околности, као што су тежина и сложеност конкретне повреде конкуренције, затим дужина трајања повреде, понашање странака током поступка итд, а што је све посебно узето у разматрање приликом одмеравања висине мере заштите конкуренције и у конкретном случају.

Комисија је прихватила наводе запослених у друштву AUTOKOMERC изнете приликом ненајављеног увиђаја у просторијама овог друштва, а који се односе на начин формирања крајњих цена ка купцима, оцењујући их као тачне и у складу са осталим материјалним доказима и утврђеним чињеничним стањем.

Када су у питању наводи друштва AUTOKOMERC да ово друштво са несразмерно слабијом преговарачком снагом није могло да утиче на измену уговорних одредби, те да је AUTOKOMERC улагао писмене приговоре на одредбе које нису у складу са законима који регулишу слободно тржиште на територији Републике Србије, и да је увек добијао одговор „узми или остави“, Комисија напомиње да је са посебном пажњом анализирала достављене дописе, те да ни у једном од њих није уочила да је ово друштво изразило неслагање са уговорним одредбама које се односе на одређивање цена у даљој продаји, односно поделу територије, већ да су неслагања лиферанта и дилера претежно заснована на комерцијалним условима који се уговором прецизирају.

Осврћући се на наводе друштва AUTOKOMERC који се односе на цене по којима је ово друштво продавало возила, као и на остварене марже, те табеле које је друштво доставило као потпору својих тврдњи, Комисија још једном напомиње да код повреда конкуренције по циљу, одсуство примене спорних норми није од значаја за утврђивање постојања саме повреде конкуренције, те се овим наводима није детаљно бавила јер не утичу на другачију квалификацију нити одлуку Комисије.

У вези са наводима да су цене из брошура које је PORSCHE SCG периодично достављао означене као препоручене цене и да није постојала намера повреде конкуренције, као ни штетне последице по потрошаче, Комисија истиче да у случају постојања уговорне одредбе да ће дилер продавати возила по ценама које одреди лиферант, ове брошуре које садрже цене заправо имају статус ценовника, те се не могу уважити наводи друштва AUTOKOMERC, да се ради о препорученим ценама.

Наводе друштва MANIK-ACM да је у свим бизнис плановима децидно наведено да импортер/увозник не може да гарантује дилеру остварење пуних дилерских маржи, већ само бруто цену ка дилеру, јер остварење дилерске марже зависи од самог дилера, као и од тржишне ситуације, Комисија је прихватила у потпуности, оцењујући их као истините и у складу са осталим материјалним доказима и утврђеним чињеничним стањем. Међутим, за исте је оценила и да нису од значаја за другачије одлучивање у овој управној ствари. Наиме, Комисија је у овом решењу детаљно описала спорне уговорне одредбе које се односе на цене за крајње купце и поделу територије, затим изнела комуникацију лиферанта и дилера у вези цене возила брэнда Audi за крајње купце, те својеврсне потпорне механизме који служе за утицај на одређивање и праћење цена у даљој продаји, а који су између осталог засновани и на бонусима којима се подстиче поштовање одређених уговорних одредби.

У вези са наводима друштва MANIK-ACM да „су препоручене, максималне цене исте и јавно објављене“, „да сваки дилер покушава да прода возило по што већој цени и тиме добије што бољу маржу јер од ње зависи профит целокупног посла“, као и „да ово не значи да нису или слободни да умање цену према крајњим купцима, већ да нико није хтео да умањи своју маржу, а тиме и свој профит“, Комисија истиче да управо ови наводи друштва MANIK-ACM истовремено описују мотив за одржавање цена на нивоу који одреди лиферант, а који обезбеђује могућност продаје по максимално могућој цени у одређеним околностима, услед одсуства ценовног такмичења са другим дилерима.

Када су у питању наводи друштва MANIK-ACM „да су преко платформе лиферанта „Webwheels“ коју су користили разумели као средство преко којег могу да виде конфигурације, препоручене цене и своју маржу коју остварују у складу са уговором, те на тај начин да олакшано могу исту да обрачунају“, Комисија је исте прихватила, те напомиње да је и Комисија коришћење наведене платформе оценила као средство којим се уговорним странама олакшава праћење остварених бонуса, маржи, трошкова, или евентуално продајне цене производа. Међутим, уз потпуно разумевање, како самог конкретног тржишта, тако и

бенефита које коришћење дигиталних платформи доноси уговорним странама, Комисија истиче да, зависно од података који се оваквим платформама комуницирају, њихов примена може бити ефикасно оруђе за надзор и контролу примене уговорних одредби којима се нарушава конкуренција, при чему олакшава комуникацију између уговорних страна о цени за крајње купце.

Комисија је прихватила изјашњење друштва MANIK-ACM у делу који се односи на чињеницу да је дилерским уговорима предвиђено да ће производе продавати искључиво унутар уговореног подручја. У погледу остатка изјашњења да последично нису могли да очекују да су заштићени од конкуренције, постојање бонуса који би требало да буде подстицајни механизам за поделу територије јесте отежавајућа околност, али је Комисија одсуство апсолутне територијалне протекције, оценила као околност која утврђену поделу територије чини мање тежим обликом повреде конкуренције. При томе, чињеница да MANIK-ACM сматра да потенцијална конкуренција на одређеној територији долази од самог импортера а не од других дилера, односно да овај дилер није идентификовао друге дилере као извор конкуренције, додатно потврђује почетну тезу Комисије која се односи на поделу територије.

Везано за изнете наводе друштва BROS AUTO у допису заведеном у Комисији под бројем 4/0-01-18/2022-07 од 12.12.2022. године, да је наведени уговор измењен пре покретања поступка контроле од стране Комисије, и да никада није постојала интенција уговорних страна да се наруши или чак елиминише ценовна конкуренција на нивоу малопродаје, те да наведени члан уговора никада није примењиван у пракси, што би требало да произлази из фактура и уговора о продаји нових возила где је купцима чак смањивана укупна цена возила на име поклона у виду сервиса или зедрер заштите, Комисија напомиње да је претходно већ образложила да примена уговорне одредбе којом се одређују цене у даљој продаји није од значаја за утврђивање постојања саме повреде. Наводи самог дилера да „је купцима чак смањивана укупна цена возила на име поклона у виду сервиса или зедрер заштите“ иду у прилог ставу Комисије да се уговорним одредбама које су предмет поступка пре свега сузбија ценовна конкуренција међу дилерима. Наиме, у конкретном случају купцима није смањивана укупна цена возила, него им је уз куповину возила по уговореној цени, поклањана ауто опрема која не потпада под стандардну додатну опрему која се нуди и набавља од друштва PORSCHE SCG. Реч је о производима и/или услугама накнадних сервиса који производи и услуге се не набављају од лиферанта, а који су плаћани од стране дилера или су услуге накнадних сервиса падале на њихов терет. Дакле, на описани начин дилери су ценовну конкуренцију која се искључује уговорима, заменили „неценовном“ конкуренцијом, с обзиром на то да су се међусобно такмичилии поклањањем нестандартне опреме и/или будућих услуга, а не смањивањем цене возила бренда Audi.

Појединачни наводи сваке од Странака у поступку који су оцењени као релевантни за предметни поступак су анализирани и посебно цењени, док наводи, за које је Комисија оценила да се не односе на предметни поступак и да нису од значаја за утврђено чињенично стање и од утицаја на другачије одлучивање у овој управној ствари, јесу разматрани и анализирани, али се Комисија на њих није посебно изјашњавала. Такође, како се поједини наводи Странака у поступку суштински преклапају, Комисија сматра да се изјашњавањем на наводе једне стране, изјаснила на исте наводе и других Странака у поступку.

Закључивањем уговора који садрже одредбе којима се одређује цена у даљој продаји и којима се дели тржиште, Странке у поступку су закључиле рестриктивни споразум, а што друштво PORSCHE SCG и само потврђује. Наиме, одредбом члана 10. Закона, прописано је да се под појмом рестриктивног споразума подразумевају споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или

спречавање, конкуренције на територији Републике Србије. Рестриктивни споразуми могу бити уговори, поједине одредбе уговора, изричит или прећутни договори, усаглашене праксе, као и одлуке облика удруживања учесника на тржишту, а којима се нарочито непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине. Рестриктивни споразуми забрањени су и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са Законом.

У складу са Уредбом о вертикалним споразумима, вертикални споразуми се не изузимају од забране ако непосредно или посредно, самостално или заједно са другим чиниоцима под контролом уговорних страна садрже ограничења која имају за циљ ограничавање територије на којој купац може продавати производе који су предмет споразума или ограничавање продаје уговорних производа одређеној групи крајњих купаца.

У погледу овог ограничења, Уредба о вертикалним споразумима предвиђа изузетак од овог правила, а то је да вертикални споразуми могу садржати одредбе које имају за циљ ограничавање активне продаје купцу на територији или групи купаца коју је продавац задржао за себе, односно на територији или групи купаца које је продавац ексклузивно доделио другом купцу, под условом да се тиме не ограничава даља продаја од стране купчевих купаца.

У контексту поделе тржишта у вертикалним односима, нарочито су проблематична ограничења пасивне продаје. Пасивна продаја подразумева продају на основу поруџбине купца, укључујући и поруџбине подстакнуте оглашавањем у медијима и путем интернета, доступним на подручју ширем од подручја намењеног искључиво једном дистрибутеру или одређеној групи купаца, које је резултат слободног и неограниченог приступа огласној поруци од стране купца. Забрана дистрибутеру да врши пасивну продају и да продаје купцима на основу поруџбеница купаца који потичу са територије другог дистрибутера представља ограничење конкуренције по циљу.

У конкретном случају, према оцени Комисије, одредбе у дилерским уговорима се не ограничавају само на забрану активне продаје. Наиме, на основу посебно наглашених ограничења у појединим бизнис плановима (забрана организоване продаја возила као и свих маркетинг активности ван уговорне области), Комисија је оценила да у комбинацији са бонусом за продају само на додељеној територији ове одредбе производе ограничење и активне и посредно пасивне продаје.

Комисија је одредбе које се односе на територијална ограничења посматрала као део механизма контроле цена у даљој продаји и сузбијања конкуренције између дистрибутера производа истог бренда, који доноси користи како импортеру тако и дилерима.

Имајући у виду да је описани модел пословања на нивоу бренда „Audi“ усклађен на исти начин са свим дилерима, основано се закључује да су дилери упознати са тим да се модел који се примењује на њих односи и на друге дилере, нарочито имајући у виду да су неки од њих и сами наводили да су са лиферантом закључивали типске уговоре и да су свесни целокупног модела пословања и његових последица. На овај начин, сузбијена је и ослабљена ценовна конкуренција између дистрибутера производа истог бренда (*intrabrand* конкуренција), у конкретном случају аутомобила бренда Audi.

Имајући у виду све наведено, Комисија напомиње да у случају када Комисија утврди да постоји, односно да је закључен споразум који има за циљ ограничење конкуренције, нарочито одређивањем цена или ограничавањем производње или продаје, односно поделом тржишта, Комисија није у обавези да утврђује да ли је наступила последица, односно да

доказује да је оваква рестрикција заиста и довела до последице по конкуренцију на тржишту. Ово је нарочито значајно због тога што само закључивање уговора који садржи одредбе рестриктивне по циљу, представља повреду конкуренције.²⁸ Овакво правило постоји због тога што су ограничења конкуренције „по циљу“ таква да по самој својој природи ограничавају конкуренцију, и по правилу, оваква ограничења имају тако висок потенцијал да ограниче конкуренцију због чега није ни потребно доказивати ефекте односно последице оваквих понашања на тржишту.²⁹

Као што је претходно већ наведено, у случају постојања споразума који се сматра споразумом који је рестриктиван по циљу, за постојање повреде конкуренције није од значаја ни тржишни удео учесника на тржишту,³⁰ као ни околност да ли је споразум примењен у пракси³¹ (мада се ова околност може ценити приликом одређивања висине мере заштите конкуренције).

Субјективна намера страна у споразуму може бити значајна (пре свега приликом одмеравања висине мере заштите конкуренције),³² али није неопходан услов за постојање повреде конкуренције по циљу.

Имајући у виду све наведено, Комисија је у конкретном случају несумњиво утврдила постојање повреде конкуренције по циљу настале закључивањем дилерских уговора између Странака у поступку а који садрже одредбе о одређивању цена у даљој продаји, као и о подели тржишта као додатном елементу који доприноси елиминацији ценовне конкуренције на свакој посебној територији додељеној одређеном дилеру, а што је друштво PORCHE SCG (лиферант) у својим изјашњењима³³ и потврдило.

Међутим, иако се само постојање горе описане повреде конкуренције не доводи у питање, Комисија је у конкретном случају утврђивала и друге потпорне механизме којима може да се утиче на одређивање и праћење цена у даљој продаји, како би се код Странака у поступку

²⁸ Потврђено и у пракси Управног суда, пресуда 17 У 181/18 од 22.03.2018. године: „Управни суд налази да је правилан закључак туженог органа да Комисија није била дужна да утврђује постојање ефеката, односно последица повреде конкуренције, правилно налазећи да само закључивање уговора који садржи одредбе које су рестриктивне по циљу, као у предметном случају, представља повреду конкуренције.“

²⁹ Претпоставка да код споразума који су рестриктивни по циљу долази до ограничења конкуренције је заснована на претходном искуству, али и на развијеној пракси Европске Комисије и других тела за заштиту конкуренције.

³⁰ Из пресуде Управног суда I-1 У 19086/18 од 22.02.2019 године: „имајући у виду одредбе члана 10. и 14. Закона о заштити конкуренције, утврђивање релевантног тржишта и тржишних удела не би имало утицаја на квалификацију предметних уговора као рестриктивних споразума, јер су исти за циљ имали утврђивање минималних продајних цена, па као такви нису дозвољени.“

³¹ Из Решења Комисије број 4/0-02-64/2018-65 од 20.09.2018. године: стр.24: „имајући у виду да су спорне уговорне одредбе које ограничавају конкуренцију биле садржане у Уговорима, исте су могле бити примењене у сваком моменту“ и даље, на стр.27: „У складу са цитираним одредбама Закона и Уредбе, Комисија није у обавези да доказује да је наступила последица, већ је довољно да Комисија утврди да споразум има забрањени циљ. Споразум који је рестриктиван по циљу уопште не мора да буде ни извршен - примењен у пракси, а нарочито не мора да изазове последице, што значи да повреда конкуренције постоји и у ситуацији када уговор никада није ни спроведен“. Ово је потврђено и пресудом Управног суда I-1 У 19086/18 од 22.02.2019 године: „суд налази да је правилан закључак туженог органа да је закључивањем наведеног уговора постигнута сагласност уговорних страна у односу на све одредбе садржане у том уговору, те да је без значаја чињеница да ли је наведени уговор и у којој мери извршен од стране уговарача.“

Видети и пресуду Управног суда I-7 У 24498/20 од дана 07.04.2021.године: „непотпуно примењивање или непримењивање Ценовника од стране тужиоца у поступку не представља фактор утицаја на постојање повреде конкуренције по циљу“.

³² Видети пресуду Управног суда III-4 У 20820/20 од дана 26.08.2021. године: „Непостојање намере није од значаја за постојање повреде конкуренције, већ се намера цени, односно узима у обзир приликом одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције.“

³³ 4/0-01-18/2022-1 од 02.06.2022. године и 4/0-01-18/2022-12 од 22.06.2022. године

али и осталих учесника на тржишту развила свест о потенцијалним понашањима која могу да доведу до повреде конкуренције. Тако је Комисија у поступку уочила да поред изричитих одредби којима се нарушава конкуренција постоје и механизми комуницирања о крајњој цени, надзирања примене исте али и самог утицаја на крајњу цену, те подстицаја спровођења продаје само на додељеним територијама. У конкретном случају, за време постојања изричитих одредби у дилерским уговорима које се односе на цену и продајну територију, Комисија је ове механизме посматрала као потпору уговореног система.

Наиме, саставни део дилерских уговора и пословне сарадње у вези са брендом „Audi“ су и бизнис планови којима су одређене основне дилерске марже и потенцијални бонус за дилера, а сам бонус се дели на неколико категорија, од којих су неке: бонус за [...], бонус за [...], као и бонус за [...]. Услов за исплату бонуса је потписивање бизнис плана од стране дилера, односно прихватање услова за годину за коју је бизнис план предвиђен.

Дилери су за поручивање и дистрибуцију возила бренда „Audi“ користили платформу „Webwheels“, а у којој су за сваки модел возила биле приказане цене (како набавна цена, тако и цена за крајњег купца, али и маржа). Друштво PORSCHE SCG је преко платформе „Wheels“ имало увид у информације о свим аутомобилима порученим од стране сваког дилера, и то како информације о конкретном моделу, тако и информације о структури цене, односно информације о набавној цени, маржи дилера али и продајној цени ка крајњем купцу сваког конкретног возила.

Друштво PORSCHE SCG је дилерима периодично достављало брошуре у којима је био назначен попуст за поједине моделе и пакете опреме за одређене моделе возила марке „Audi“, а према којима су дилери даље обрачунавали цену ка крајњим купцима у односу на цене возила из ценовника односно платформе.

Као пример наведеног у претходном пасусу, Комисија је, на основу фактура које је AUTOKOMERC доставио током поступка, утврдила да је ово друштво 2020. године поједина возила³⁴ продало по ценама које су у документу/брошури назива „Audi специјална понуда — 28.01.2020.“ назначене као препоручене цене ка купцу.

Даље, како је Комисија такође утврдила, приликом продаје возила, дилери су од лиферанта (PORSCHE SCG) често тражили и добијали додатну подршку, а за ту сврху је од стране друштва PORSCHE SCG направљена, и свим дилерима прослеђена табела која служи као образац који дилери треба да попуне и проследе овом друштву када траже додатну подршку. Ово је редовна процедура приликом продаје возила када дилери траже додатну подршку од импортера и табеле се попуњавају у складу са упутствима импортера, којем се тако попуњене табеле и достављају на одобрење. Систем одобрења додатног попушта односно подршке кроз табеле коју је PORSCHE SCG одобравао у конкретним случајевима је пре одобрења редовно садржао и коначно одобрену цену ка купцу. Сличан модел пословања је настављен и након измене уговора, односно након периода када је из уговора избачена одредба којом је предвиђено да PORSCHE SCG одређује цене по којима дилери продају возила.

³⁴AUDI Q5 2.0 TDI quattro Stronic, запремине мотора 1968 ccm, и снаге мотора 140 KS/KW, по цени од 5.643.038,52 динара, а што по средњем курсу НБС на дан уплате износи 47.986,94 ЕУР, док је у документу/брошури назива „Audi специјална понуда — 28.01.2020.“ као препоручена цена ка купцу за наведени модел возила назначен износ од 47.990,00 евра и возило AUDI Q2 Sport 1.5 TFSI Stronic, запремине мотора 1498 ccm, и снаге мотора 110 KS/KW, по цени од 2.939.475,00 динара, а што по средњем курсу НБС на дан уплате износи 24.996,60 ЕУР, док је у документу/брошури назива „Audi специјална понуда — 28.01.2020.“ као препоручена цена ка купцу за наведени модел возила назначен износ од 24.990,00 евра

Имајући у виду наведено, без обзира на наводе друштва PORCHE SCG да се комуникација у мејловима односи на смањивање бруто цене дилера, односно на цену по којој дилер набавља возила и да ово није редовна продајна пракса за свако продато возило, Комисија овом приликом напомиње да описане праксе у посматраном периоду док су важиле експлицитне уговорне одредбе представљају потпорне механизме којима се врши недозвољени утицај на самосталне комерцијалне одлуке учесника на низводном/силазном тржишту.

Ово пре свега јер се приликом оваквих одобрења комуницира и цена ка крајњем купцу. Независно од тога да ли је малопродајна цена пре тога договорена или не, Комисија оцењује да се на овај начин оставља простор да PORCHE SCG надзире крајње продајне цене али и остварене марже сваког дилера, и да одлучује о „оправданости“ додатне подршке узимајући у обзир и достављене цене ка купцу, чиме се отвара могућност за утицај на даљу цену у продаји. Ово треба разликовати од ситуације када се дају одређени продајни подстицаји као што су рабати или додатни попусти на veleprodajне цене, који у одређеним случајевима могу бити оправдани. У конкретној ситуацији постоје две могућности: или дилер самостално договори коначну цену пре него што тражи додатно одобрење и сам сноси ризик уз очекивање да му буде одобрена додатна подршка, или дилер договори само прелиминарну цену ка купцу и након коначног одобрења од стране PORCHE SCG може да прода возило. У првом случају, када дилер пре него што сазна да ли ће му бити одобрена додатна подршка сноси сав комерцијални ризик, PORCHE SCG има могућност да неодобравњем додатне подршке „санкционише“ дилера, што може да створи подстицај да се цена одржи на одређеном нивоу. С друге стране, уколико је цена ка купцу у тренутку тражења подршке само прелиминарна цена, могућност овог утицаја на коначну комерцијалну одлуку дилера је још већа. У конкретном случају, Комисија је комуникацију и овај модел пословања ценила из угла експлицитних одредби у уговорима, које су довољне за утврђивање постојања повреде конкуренције по циљу, што не значи да овакав модел понашања сам по себи не би био проблематичан и у одсуству експлицитних одредби. Нарочито би требало бити обазрив код примене оваквих модела понашања када продавац има и сопствену малопродају или повезано лице које се директно бави малопродајом истих производа. Због тога је потребно да, како Странке у поступку, тако и остали учесници на тржишту који послују преко пословних платформи буду нарочито обазриви да ли овакав начин пословања и одобравања (додатних) попушта представља механизам непосредног или посредног утицаја на цену ка купцу и/или контролисање договорене поделе територије.

Имајући у виду наведено, Комисија је посматрањем целокупног пословања PORCHE SCG у вези са брендом „Audi“, оценила да постоје три могућа нивоа контроле и утицаја на цену за крајњег купца (одредба у уговору, брошуре са посебним акцијама и појединачно одобрење цена за конкретна возила) и да је идентичан модел пословања присутан код свих дилера, без обзира да ли се ради о повезаном лицу или другим овлашћеним дилерима.

Код таквог стања ствари, у току 2019. године (коју је Комисија издвојила само као пример), различити дилери су исте моделе аутомобила продали по готово идентичним ценама, а што је детаљније приказано у Табели број 1. Како је у више наврата до сада поменуто, за постојање повреде конкуренције у конкретном случају није од значаја да ли су цене из ценовника заправо и примењиване од стране дилера, међутим, уочене подударности које је Комисија утврдила су показатељ могућности примене потпорних механизма којима се утиче на одређивање и праћење цена у даљој продаји.

Поред наведеног, уз уговорне одредбе којима се сваком дилеру одређује територија на којој је овлашћен да продаје производе (а која је ужа од територије Републике Србије) утврђено је да и у бизнис плановима постоје делови који се односе на територијално опредељење простора на којем дилери могу да продају возила. Додатни потпорни механизам повреде

конкуренције представља комбинација ових одредби са „бонусом за продају на територији“, који ствара додатни подстицај за одржавање поделе тржишта на снази и да још више сузбије конкуренцију између дилера бренда „Audi“. Конкретна ограничења која су уочена представљају забрану активне продаје, али постојање поменутог бонуса указује и на потенцијалну забрану пасивне продаје, а што представља проблематичније ограничење конкуренције од ограничења активне продаје. Имајући у виду да су Странке у поступку од оваквог модела пословања одустале, Комисија се овим бонусима није даље бавила, што не значи да овакав модел понашања не би био проблематичан сам по себи у сличним пословним односима учесника на тржишту.

На основу свега наведеног, закључује се да је описаним механизмом, уз постојеће уговорне одредбе, PORCHE SCG практично вршио контролу тржишта продаје аутомобила бренда „Audi“ крајњим купцима, и сузбијао ценовну конкуренцију између дилера на истом. Овакво стање ствари је овом друштву нарочито ишло у прилог имајући у виду чињеницу да је преко свог повезаног друштва присутно и на малопродајном тржишту. У том смислу, још један од мотива за сузбијање ценовне интра-бренд конкуренције јесте остваривање максималних профита на оба нивоа продаје – као veleпродавац у односу на дилере и истовремено као малопродавац крајњим купцима.

Са становишта дилера, чињеница да примењују унапред одређене цене од стране импортера као и поштовање целокупне пословне политике, гарантовала је максималну могућу зараду (у односу на тренутне околности на тржишту), како кроз остваривање што веће дилерске марже (опет у складу са тренутним околностима на тржишту), потенцијалних бонуса, али и додатне подршке. Осим тога, део пословања који се односи на поделу територије је представљао и подстицај и корист за дилере кроз својеврсну гаранцију да само они продају возила на својој територији, чиме су ослобођени ценовне конкуренције и на том плану. Кроз одабрани пословни модел је ослабљена односно искључена међусобна конкуренција између дилера истог бренда, а дилери додатно заштићени од конкурентског притиска.

На основу свега изнетог одлучено је као у ст. I и II диспозитива овог решења.

ПРИХОДИ СТРАНАКА У ПОСТУПКУ

Одредбом члана 7. став 1. Закона прописано је да се годишњи приход учесника на тржишту, у смислу овог закона, утврђује у висини укупног годишњег прихода пре опорезивања, за обрачунску годину која претходи години у којој је покренут поступак.

Утврђујући за странке у поступку висину прихода остварених на територији Републике Србије, пре опорезивања, за 2019. годину као годину која претходи години у којој је покренут поступак, извршен је увид у Регистар финансијских извештаја³⁵.

Комисија је утврдила следеће износе прихода у смислу члана 7. Закона за странке у поступку:

- PORSCHE SCG - 10.721.720.000,00 динара;
- MANIK-ACM - 592.962.000,00 динара;
- BROS AUTO - 315.588.000,00 динара;
- AUTOKOMERC - 1.813.118.000,00 динара.

Друштво PORCHE SCG је, изјашњавајући се на претходно утврђени износ прихода, навело да исти није одговарајући, те да је из истог потребно искључити поједине приходе друштва

³⁵ Регистар који води Агенција за привредне регистре јавно је доступан на адреси <https://pretraga2.apr.gov.rs/unifiedentitysearch>

остварене у 2019. години, и то: приходе од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту, приходе од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту, приходе од продаје робе на иностраном тржишту, приходе од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту, приходе од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту, као и приходе од продаје производа и услуга на иностраном тржишту. Поред наведеног, предложено је да се као основица, у складу са праксом Европске Комисије узме само приход остварен од продаје возила а не и од осталих активности.

Разматрајући овакав предлог, Комисија напомиње да приликом обрачунавња годишњег прихода, у складу са Законом, није узела у обзир наведене ставке прихода друштва PORCHE SCG које се односе на приход остварен у иностранству. У погледу прихода оствареног у односу са повезаним лицима на домаћем тржишту, имајући у виду да друштво PORCHE SCG, преко повезаног лица, присутан и на малопродајном тржишту, те да је поред наведених дилера који су странке у поступку, друштво PORCHE SCG истовремено veleпродавац који остварује приход продајом возила и свом повезаном лицу, чиме директно остварује приходе од продаје возила и на овај начин, Комисија је става да није оправдано искључити овај приход из обрачуна укупног прихода овог друштва, у складу са чланом 7. Закона.

Предлог да се узме само приход остварен од продаје возила а не и од осталих активности, Комисија је оценила као неоснован, нарочито имајући у виду став ВКС изнет у пресуди Узп. бр. 381/2012 од 20.11.2013. године да се мера заштите конкуренције код рестриктивних споразума одређује плаћањем новчаног износа у односу на целокупан приход а не само у односу на приход од обављања одређене делатности.

Мера заштите конкуренције

Приликом утврђивања висине износа мере заштите конкуренције примењују се одредбе члана 57. Закона, као и одредбе Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010; у даљем тексту: Уредба о критеријумима) и Смернице за примену Уредбе за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала³⁶ (у даљем тексту: Смернице), а које су донете и у примени су од 19.05.2011. године.

Одредбом члана 57. став 1. Закона прописано је да Комисија, ако утврди повреду конкуренције, односно другу повреду овог закона, одређује меру заштите конкуренције, меру отклањања повреде конкуренције, односно другу управну меру прописану Законом. Ставом 2. прописано је да се приликом одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције, у обзир узимају намера, тежина, последице и трајање утврђене повреде конкуренције.

Чланом 68. став 1. тачка 2) Закона је прописано да ће се учеснику на тржишту одредити мера заштите конкуренције, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода оствареног на територији Републике Србије, обрачунатог у складу са чланом 7. Закона, ако закључи или изврши рестриктивни споразум у смислу члана 10. Закона, односно рестриктивни споразум који није изузет од забране у смислу члана 60. Закона.

³⁶ Доступно на интернет страни Комисије: <http://www.kzk.org.rs/kzk/wp-content/uploads/2011/08/NOVE-SMERNICE-MAJ-2011.pdf>

Повреда конкуренције која је утврђена у овом поступку (одређивање цена у даљој продаји уз поделу територије) има карактер веома тешке повреде конкуренције, што предвиђају и Смернице.

У погледу трајања повреде конкуренције, Комисија се водила чињеницом да се трајање повреде посматра у односу на трајање рестриктивних уговора. С тим у вези, Комисија је утврдила да су уговори потписани у периоду од 2007. до 2013. године, а да су 2020. године анексима измењене спорне одредбе. Имајући у виду да је ово период који је дужи од пет година, а да је закључком о покретању поступка обухваћен период од претходних пет година у односу на покретање поступка, може се сматрати да је повреда конкуренције трајала пет година. Прецизно време трајања повреде конкуренције није од пресудног значаја имајући у виду да Смернице Комисије предвиђају да су повреде другог трајања оне које трају више од три године, што је свакако случај у предметном поступку.

Поред оцене законских критеријума за изрицање мере заштите конкуренције прописане чланом 57. став 2. Закона, Комисија је, на основу члана 3. Уредбе о критеријумима, утврђивала постојање евентуалних осталих критеријума за увећање, односно смањење основног износа мере заштите конкуренције.

Полазећи од претходно утврђених околности Комисија је у складу са Смерницама одредила основни износ множењем фактора тежине повреде са фактором трајања повреде за сваку странку у поступку понаособ. Надаље је, на основу Уредбе о критеријумима и Смерница, утврђивала постојање евентуалних осталих критеријума за увећање, односно смањење основног износа мере заштите конкуренције.

Комисија је нашла да постоје околности које имају карактер отежавајућих околности (намера), односно околности које имају карактер олакшавајућих околности (обустављање радњи, отклањање последица, сарадња са Комисијом), а о чему је претходно већ било речи у образложењу овог решења.

На претходно описани начин утврђени су новчани износи мере заштите конкуренције као што је дефинисано у ставу III диспозитива овог решења.

Имајући у виду претходно цитирану одредбу члана 68. став 1. Закона, поредећи укупан годишњи приход странака у поступку, остварен на територији Републике Србије и обрачунат у складу са чланом 7. Закона, односно приход остварен у 2019. години, са утврђеним износима мере заштите конкуренције из става III диспозитива овог решења, Комисија је утврдила да утврђени износи мере ни за једну од Странака у поступку појединачно не прелазе Законом прописани максимум од 10%.

На основу одредбе члана 57. став 3. Закона, којом је прописано да се наплата новчаног износа одређене управне мере заштите конкуренције врши у корист буџета Републике Србије, одлучено је као у ставу IV диспозитива овог решења.

Рок за поступање по налогу утврђеном у ставу V диспозитива, одређен је на основу члана 68. став 2. Закона и члана 4. Уредбе о критеријумима. Оцењујући финансијску снагу учесника на тржишту којима је одређена мера заштите конкуренције, према јавно доступним подацима који потврђују њихову финансијску способност у моменту одређивања мере заштите конкуренције, а нарочито имајући у виду висину новчаног износа одређене мере, Комисија налази да је разуман и оправдан рок за поступање утврђен у ставу V диспозитива овог решења, као и за достављање доказа Комисији о извршеној уплати, предвиђен ставом VI диспозитива.

Одредбом члана 59. Закона прописано је да решењем којим се утврђује повреда конкуренције Комисија може да одреди мере које имају за циљ отклањање утврђене повреде конкуренције, односно спречавање могућности настанка исте или сличне повреде, давањем налога за предузимање одређеног понашања или забране одређеног понашања (мере понашања), и да мере морају бити сразмерне тежини утврђене повреде конкуренције и у непосредној вези са актима или радњама које су изазвале повреду.

У циљу отклањања утврђене повреде конкуренције, односно спречавања могућности настанка исте или сличне повреде конкуренције одлучено је као у ставу VII диспозитива овог решења.

Сходно члану 40. став 1. Закона, одлучено је као у ставу VIII диспозитива овог решења.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана достављања решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390,00 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС”, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић